AZG NEW 1.QXD 9/2/2009 11:41 PM Page 1

Azg Վազ

3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2009 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 157 (4299)

ISSN: 1829-1651

Ընդհատակից դուրս եկել եւ նախաբնական մարմնին է հանձնվել Խաչատուր Սուքիասյանը

Երեկ ընդահատակից դուրս է եկել եւ նախաբնական մարմնին է հանձնվել Աժ պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանը:

Այս մասին երեկ հաղորդագրություն է տարածել գլխավոր դատախազի մամուլի քարտուղար **Սոնա Տոքուզյանը** ու նշել, որ ընդհատակից դուրս եկած պատգամավորը ներկայացել է հատուկ քննչական ծառայություն, որտեղ էլ գտնվում է այժմ: Ըստ մամուլի քարտուղարի, Սուքիասյանին մեղադրանք է առաջադրվել 225-րդ հոդվածի 1-ին մասով:

Տոքուզյանը նաեւ տեղեկացրել է, որ պատգամավորի նկատմամբ խափանման միջոց է ընտրվել կալանքը:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի շարժման համակիր Խաչատուր Սուքիասյանը հետախուզման մեջ էր նախորդ տարվա մարտյան դեպքերից հետո, նա մեղադրվում է զանգվածային անկարգությունների կազմակերպման մեջ:

Եզան տակ հորթ պետք չէ փնտրել

Ըստ արտգործնախարար Է. Նալբանդյանի

ՄԱՔԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Այս միտքը երեկ Հայաստանի արտգործնախարար **Էդվարդ Նալբանդյանը** հնչեցրեց իր ասուլիսում՝ պատասխանելով Կարսի պայմանագրով Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունները զարգացնելու վերաբերյալ Երեւանի պատրաստ լինելու մասին հարցին. «Փաստաթղթերում շատ պարզ ասված է, որ կողմերը հարգում են միջազգային պայմանագրերով ամրագրված միջազգային իրավունքի նորմերը եւ սկզբունքները: Կարսի պայմանագրի մասին որեւէ հիշատակում չկա, եւ փնտրել, շատ ներողություն, եզի տակ հորթ, պետք չէ»:

Դիվանագիտական կորպուսի ամենամյա հանդիպման միջակայքում հանդիպելով լրագրողներին՝ Հայաստանի արտգործնախարարը մի անգամ եւս գնահատեց հայ-թուրքական հարաբերությունների վերաբերյալ հրապարակված փաստաթուղթը եւ երեւույթն ինքնին: Ըստ նրա, օգոստոսի 31-ին եւս մեկ կարեւոր հանգրվան արձանագրվեց հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման ճանապարհին: Կատարվածը մեկ տարի առաջ Հայաստանի նախագահի նախաձեռնությամբ սկիզբ դրված հայ-թուրքական հարաբերություններում որակական մի նոր գործընթացի վկայությունն է, որի արդյունքում կողմերը, չնայած բազմաթիվ եւ տարաբնույթ խոչընդոտներին, հանրությանը ծանոթ հայտարարություններին, դժվարություններին, դրսեւորելով քաղաքական կամք, կարողացան գալ փոխհամաձայնության՝ շարժվելու առաջ. «Այսօր այդ քայլն ամենաբարձր մակարդակով ողջունվում է եւ անվերապահ աջակցություն է ստանում ամբողջ աշխարհում՝ Վաշինգտոնից, Մոսկվայից, Փարիզից, Բրյուսելից, բազմաթիվ հեղինակավոր միջազգային կազմակերպություններից, բազմաթիվ երկրներից, որոնք գնահատելով կողմերի առաջ շարժվելու պատրաստակամությունը, կոչ են անում շարունակել ձեռնարկված համարձակ են հեռատես քայլերը, հարգել փոխադարձ պայմանավորվածությունները, սեղմ ժամկետում հաստատել եւ իրագործել համաձայնեցված արձանագրությունները, քանի որ դա կնպաստի տարածաշրջանում խաղաղության եւ կայունության հաստատմանը», ասաց նախարարը:

Լրագրողները ներկայացրին այն մտահոգությունները, որոնց մասին արդեն բարձրաձայնվել է այս քանի օրը:

Ղարաբաղը Հայաստանի հետ ցամաքային սահման պե՞տք է ունենա (Ս.Սարգսյանի նախընտրական ծրագիր), թե՞ ինչպես մեկ օր առաջ Նալբանդյանն է ասել՝ միջանցք (սա կարելի է հարակից հարց համարել), արձանագրություններում պատմաբանների հանձնաժողովի փոխարեն ենթահանձնաժողովի հիշատակումը արդյո՞ք փոխում է այն, որ գիտնականները էլի Ցեղասպանության մասին են քննարկելու, ինչը ողի է Ցեղասպանության ճանաչման գործընթացի կասեցման վտանգով:

Տես էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ

Արմենական-Ռամկավար ազատական կուսակցության հայտարարությունը

Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման շուրջը Հայաստանի, Թուրքիայի եւ Շվեյցարիայի արտգործնախարարությունների համատեղ հրապարակած փաստաթղթերը քննարկվել են կուսակցության Հանրապետական վարչության հերթական նիստում:

Արմենական-ՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը ողջունում է Հայաստանի իշխանությունների ջանքերն ուղղված Թուրքիայի հետ հարաբերությունների բարելավմանը: Համատեղ հայտարարության մեջ ներկայացված գործընթացի իրականացումը, Հայաստանին դուրս բերելով շրջափակումից, կնպաստի տնտեսական զարգացմանը եւ տարածաշրջանում Հայաստանի քաղաքական դերի բարձրացմանը, որն իր հերթին, Հայ դատի հետապնդման իրատեսական ճանապարհ կբացի:

Միաժամանակ կուսակցությունն իր մտահոգությունն է հայտնում «Դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու մասին արձանագրության» մեջ տեղ գտած մի շարք դրույթների կապակցությամբ, մասնավորապես «Վերահաստատելով երկու երկրների միջեւ գոյություն ունեցող ընդհանուր սահմանի փոխադարձ ճանաչումը՝ սահմանված միջազգային իրավունքի համապատասխան պայմանագրերով» կետը իր ձեւի մեջ Կարսի պայմանագրով ստեղծված սահմանագծումը նվիրականացնելու փորձ է, իսկ հաջորդ՝ «Կարեւորելով իրենց որոշումը՝ բացելու ընդհանուր սահմանը» նախադասությունը խեղաթյուրում է ողջ իրականությունը սահմանի միակողմանի փակման եւ Հայաստանը շրջափակելու փաստի վերաբերյալ:

Բացի դրանից, զարմանք է հարուցում այն փաստը, որ երկկողմ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու գործընթացը խորհրդարանների վավերացման ուղիով է անցնելու: Սովորաբար, համաշխարհային պրակտիկայում, դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը կառավարությունների գործառույթի մասն է, եւ դրա վավերացումը կրում է սոսկ ձեւական, ընթացակարգային բնույթ: Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների՝ դիվանագիտական կապերի հաստատման դեպքում, նման պրակտիկայի կիրառումը հուշում է, որ Թուրքիայի խորհրդարանը կփորձի ձգձգել վավերացման գործընթացը, ինչը պատշոնական Անկարային նոր չարաշահումների եւ խարդավանքների հնարավորություն կտա:

Արմենական-ՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը հայրենի իշխանությունների ուշադրությունն է հրավիրում նման վտանգների վրա եւ զգուշության ու շրջահայացության կոչ անում:

Արմենական-ՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը ակնդետ հետեւում է այս գործընթացին եւ շարունակաբար հանդես կգա մեկնաբանություններով:

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ-ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Վրացի լրագրողները, հայ-վրացական սահմանն ու մահացած սահմանապահները

Երեկ ռուսական եւ վրացական ՁԼՄ-ների գլխավոր լուրը վրացական սահմանի մոտ տեղի ունեցած միջադեպն էր, երբ երեք վրացի սահմանապահ էին զոհվել: Համաձայն վրացական աղբյուրների ներկայացրած տվյալների, միջադեպը տեղի է ունեցել սեպտեմբերի մեկի գիշերը՝ ժամը երկուսի սահմաններում: Հենց սկզբից վրացական ՁԼՄ-ները պնդում էին, որ պատահարը տեղի է ունեցել հայ-վրացական սահմանի մոտ, «Հայտնաբերվել են մահացած վրացի սահմանապահներ հայ-վրացական սահմանի մոտ» վրացական գրեթե բոլոր ՁԼՄ-ների հոդվածներն այսպիսի վերնագիր էին կրում: Միջադեպը հայ-վրացական սահմանի մոտ կատարված լինելը ՁԼՄ-ներին հայտնել էր Վրաստանի պաշտպանության նախարար Շոթա Խիզանաշվիլին. «Պատահարը տեղի է ունեցել հայ-վրացական սահմանին հարակից Ադիգեն շրջանում»:

Ավելի ուշ հայկական կողմը՝ ի դեմս պաշտպանության նախարարության, հերքեց լուրը՝ հավելելով, որ այդպիսի փաստ հայկական կողմը չի արձանագրել: Վրացական ՁԼՄ-ներից միայն միայն news georgia.ru-ն մի քանի ժամ անց տեղեկություն տարածեց, որ պատահարը տեղի է ունեցել վրաց-թուրքական սահմանի մոտ:

«Դեպքը տեղի է ունեցել ճամբարներից մեկում, որը հսկում էին չորս սահմանապահներ: Վրացական կողմի տվյալներով՝ երեքը մահացել են հրազենից, իսկ չորրորդը անհետ կորել է», հաղորդում է վերոնշյալ էլեկտրոնային պարբերականը:

Վրացական ՁԼՄ -ների պոռթկումը փորձեց հանգստացնել Վրաստանի արտաքին գործերի նախարար Գրիգոլ Վաշաձեն: «Վրացական ՁԼՄ-ների տարածած հաղորդագրությունը, թե կրակոցները տեղի են ունեցել հայ-վրացական սահմանի մոտ, կլինիկական հիմարություն են: Մինչ այսպիսի ինֆորմացիայի տարածումը անհրաժեշտ է մանրամասն ուսումնասիրել բոլոր փաստերը, որովհետեւ այսպիսի տեղեկատվությունը կարող է մեծ վնաս հասցնել հայ-վրացական հարաբերություններին», միջադեպին արձագանքեց ու լրագրողներին հանդիմանեց Վաշաձեն:

Ավելի ուշ վրացական ՁԼՄ-ները ներկայացրին այլ վարկած՝ պատահարի մեղավոր ներկայացնելով չորրորդ սահմանապահին: Ըստ վրացական աղբյուրների՝ սահմանապահ Գաբավշիլին սպանել է իր երեք գործընկերներին եւ դիմել փախուստի: Սպանության դրդապատճառ կարող էր լինել վրեժը: Վրացական ՁԼՄ-ների ներկայացմամբ՝ մահացած երեք վրացի սահմանապահներին՝ Արսեն Շաինաձեին, Խվիչա Բիրձիմաձեին եւ Շոթա Ասանաձեին, գտել են մահացած՝ ճնապարկերի մեջ:

ՀԱՄԼԵԿ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչները Թբիլիսիում կքննարկեն տարածաշրջանի էներգետիկ խնդիրները

Սեպտեմբերի 8-9-ը Թբիլիսիում տեղի կունենա Հարավային Կովկասի էներգետիկ քաղաքականության էկոլոգիական ասպեկտները թեմայով գագաթաժողով, որի կազմակերպիչն է Euroconvention Conferences միջազգային կազմակերպությունը: Գագաթաժողովին կմասնակցեն Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչները: Ելույթ կունենան Ադրբեջանի էկոլոգիայի եւ բնապահպանության նախարար Գուսեյնգուլու Բագիրովը, Վրաստանի էներգետիկայի նախարար Ալեքսանդր Խատեգուրին, Վրաստանի շրջակա միջավայրի պաշտպանության նախարար Գեորգի Կեչիձեն:

«Հայկական կողմը նշել է, որ գագաթաժողովին կմասնակցեն բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ, սակայն անուններ չի նշել», նկատում են կազմակերպության լրատվության բաժնի պատասխանատուները:

Գագաթաժողովի գլխավոր թեմաներն են՝ տարածաշրջանում էներգետիկ քաղաքականության զարգացման հեռանկարները, էներգետիկ տրանսպորտի խնդիրներն ու էներգիայի աղբյուրների վերականգնումը:

Հ. Հ.

ՀՅԴ հանրահավաք Երեւանում

Երեկ երեկոյան Երեւանի Շառլ Ազնավուրի հրապարակում տեղի ունեցավ ՀՅԴ Գերագույն մարմնի կազմակերպած հանրահավաքը՝ Հայաստան-Թուրքիա բանակցությունների բովանդակության դեմ: Հռետորներից Արմեն Ռուսամյանը չբացառեց, որ բանակցությունների այս բովանդակությամբ շարունակման դեպքում չի բացառվում, որ իր կուսակցությունը պահանջի նաեւ ՀՀ նախագահի հրաժարականը:

Հայաստանցի զոհ Սանկտ Պետերբուրգում

Օգոստոսի 31-ին Սանկտ Պետերբուրգում՝ Նախիմովի փողոցի 1-ին տան մերձակայքում, ժամը 22.45-ի մոտ, հայտնաբերվել է Հայաստանի քաղաքացու դիակ:

Տղամարդը սպանվել է սարսափելի դաժանությամբ. մարդասպանը զոհի կոկորդը կտրելուց բացի, մի քանի անգամ դանակահարել է նրան: Դեպքի վայրում, սակայն, դանակ չի հայտնաբերվել:

ՌԴ իրավապահ մարմինները վարում են հետաքննություն:

AZG NEW 2.QXD 9/2/2009 11:21 PM Page 1

«Չենք կառչի Ռուսաստանից, կթուլանա կախվածությունը Վրաստանից, չենք սպասի Թեհրան-Վաշինգտոն հարաբերությունների լարվածության թուլացմանը»

Թուրքագետ **Հակոբ Չաֆրյանը** վստահ է, որ Հայաստանն ու Թուրքիան նահանջելու հնարավորություն չեն ունեցել եւ կնքել են արձանագրությունը, քանի որ նախաձեռնողները միջազգային ուժերն էին՝ ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ: Դա կնոպասի ոչ այնքան երկու երկրների հարաբերությունների կարգավորմանը, որքան Հարավային Կովկասում ծավալվող ռուս-ամերիկյան պայքարը կծառայեցնի ի նպաստ Վաշինգտոնի շահի: Չաֆրյանը նկատում է, որ արձանագրությունները միանշանակ չեն գնահատվել Թուրքիայում եւ Ադրբեջանում: Մի շարք կուսակցություններ ու քաղաքական ուժեր էրդողանին անվանել են դավաճան: «Թուրքական իշխանություններն էլ են դաժան հարձակման ենթարկվում իրենց հասարակությունից: Էրդողանին դավաճան են անվանում, կոմիտաս վիրավորանքներ հասցնում: Նրանց վիճակը նախանձելի չէ», նկատում է նա:

Առավոտյան թուրքագետը ադրբեջանական կայքերից մեկում էլ հոդված է կարդացել՝ «Դավաճանություն. Աշխարհը գոհ է, Ադրբեջանը՝ մնահոգ» վերնագրով, ինչից եզրակացրել է, որ ադրբեջանական քաղաքական վերնախավը մնահոգված, զայրացած ու հիասթափված է: Սակայն Չաֆրյանը փաստում է, որ արձանագրությունների հրապարակումը դեռ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատում չի նշանակում: Դա պետք է ցույց տա ժամանակը: «Եթե Սերժ Սարգսյանը գնա Թուրքիա, որոշ բաներ ավելի կհստակեցվեն եւ կկարողանանք կռահել, թե հետագա քայլերն ինչ են լինելու: Եթե անգամ ստորագրվեն այդ արձանագրությունները, դեռ պետք է դրվեն երկու պետությունների խորհրդարանների քննարկմանը: Թուրքիայի Մեջլիսի երկու կուսակցությունները դեմ են փաստաթղթի ստորագրմանը, Էրդողանի կուսակցության շարքերում էլ դեմ արտահայտվողներ կլինեն: Հայաստանում հնարավոր է, որ խնդիրն ավելի հեշտ լուծում ստանա, բայց այստեղ էլ խնդիրներ կան: Հարցն անընդհատ կապում են Հայոց ցեղասպանության կամ Կարսի պայմանագրի հետ: Առհասարակ հայ-թուրքական հարաբերությունները չափից դուրս են վերարծարծվում, չի կարելի այդքան մեծ կարեւորություն տալ այդ հարաբերություններին», հավելում է **«Ազգ»** օրաթերթի քաղաքական մեկնաբանը:

Հակոբ Չաֆրյանը չի հերքում, որ այդ հարաբերությունների հաստատումը շատ կարեւոր է նաեւ Հայաստանի համար, այն առումով, որ ստիպված չենք լինի կառչել Ռուսաստանից: Կթուլանա կախվածությունը Վրաստանից եւ անընդհատ չենք սպասի, թե երբ կթուլանա Թեհրան-Վաշինգտոն հարաբերությունների լարվածությունը, որպեսզի կարողանանք Իրանի հետ անկաշկանդ համագործակցել: Թուրքագետը աղավինում է ժամանակին՝ հավելելով, որ միայն ապագան ցույց կտա՝ կլինե՞ն երկու պետությունների միջեւ հարաբերություններ: Առայժմ հայտնի է, որ արձանագրությունը կծառայի, որպեսզի Սերժ Սարգսյանը մեկնի Թուրքիա:

«Ամեն ինչ նոր է սկսվում, սակայն մի բան ակնհայտ է. այս արձանագրությունների շնորհիվ երկու պետություններն էլ կձերբազատվեն միջազգային ուժերի ճնշումներից»:

Անդրադառնալով Կարսի պայմանագրին, Չաֆրյանը նկատեց, որ այն երկկողմ պայմանագիր չէ՝ միայն Հայաստանի եւ Թեմալական Թուրքիայի միջեւ, պայմանագրի տակ իրենց ստորագրությունն են դրել նաեւ Ռուսաստանը, Վրաստանն ու Ադրբեջանը: Հետեւաբար վերահաստատման համար անհրաժեշտ է վերոնշյալ երկրների համաձայնությունը նույնպես: Անդրադառնալով հանձնաժողովների ստեղծմանը, Հակոբ Չաֆրյանը որեւէ վտանգ կամ սպառնալիք չի տեսնում: Նրա խոսքերով՝ յուրաքանչյուր հարց կարելի է քննարկել, «նայած, թե դրանք ինչպես են քննարկվում»:

ՀԱՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Եզան տակ հորթ պետք չէ փնտրել

1-ին էջից

Ի պատասխան է. Նալբանդյանը խոսեց Հայաստան -Արցախ անխափան կապի մասին՝ երբ պայմանավորվածությունները ձեռք բերվեն եւ հնարավոր լինի հրապարակել բանակցությունների արդյունքներն այդ հարցի շուրջը՝ հնարավոր կլինի ավելի մանրամասնել: Իսկ հայ-թուրքական արձանագրություններով նախատեսված ենթահանձնաժողովը ստեղծվելու է միջկառավարական մակարդակով, նաեւ իր ենթահանձնաժողովներով, որոնք քննարկելու են բոլոր հնարավոր հարցերը, բայց հստակ գրված է, որ ենթահանձնաժողովը զբաղվելու է երկու ժողովուրդների փոխվստահության բարձրացման հարցով՝ պատմական հարթության երկխոսության հիման վրա: Իսկ թուրքերի հետ՝ 1915 թվականի կամ Ցեղասպանության հարցի մասին քննարկման խնդիր չի դրված: Ցեղասպանության հարցի վերաբերյալ էլ բազմիցս արտահայտվել է նախագահը, ինչպես եւ 2 or առաջ, կասկածները նախարարը չգիտի որտեղից են գալիս: Որեւէ կապակցվածություն չկա այդ փաստաթղթերում Ցեղասպանության կամ Ղարաբաղի հարցի հետ:

Արդյո՞ք փաստաթղթի ձեւակերպումներում ինչ-որ բան փոխվել է ավելի վաղ հրապարակվելու նպատակադրումը չկայանալուց հետո. Նալբանդյանը դա սուտ համարեց, ոչինչ նոր չեն մտցրել, բանակցություններն ավարտվել են ամիսներ առաջ, այն ժամանակից փաստաթղթերը չեն փոխվել:

Ի՞նչ երաշխիք, որ փաստաթղթերի ստորագրումից եւ Հայաստանի նախագահի՝ Թուրքիա մեկնելուց հետո բանակցությունները չեն տապալվի: Նախարարը նկատեց, թե նախաստորագրված արձանագրությունները պետք է 6 շաբաթ անց դեռ ստորագրվեն եւ հետո ուղարկվեն խորհրդարաններ՝ համապատասխան վավերացում անցնելու. «Այսօր մենք կարեւոր հանգրվան ենք անցել, մյուս հանգրվանը կլինի ստորագրումը, հետո վավերացումը ե՛ւ Հայաստանում, ե՛ւ Թուրքիայում, սա բարդ գործընթաց է, որը տեւաքաշ աշխատանք է պահանջում երկու կողմից, եւ եթե երկու կողմից էլ կա ցանկությունը՝ նոր էջ բացելու մեր հարաբերությունների մեջ... Հուսով ենք, որ կշարունակենք ճանապարհը», ասաց նա: Բացառված չէ՞ չստորագրումը. «Ինչը դուք կարող եք բացառել ամբողջ աշխարհում, բայց եթե ամբողջ աշխարհը տրամադրված է մեկ ուղղությամբ, եւ կողմերից մեկը հակառակ ուղղությամբ գնա՝ հակադրվելու է ոչ թե մյուս կողմին, այլ ամբողջ աշխարհին»:

Հայաստանի իշխանությունները վստա՞հ են, որ Թուրքիան չի կապում հայ-թուրքական հարաբերությունները ղարաբաղյան կարգավորման հետ. «Ես վստահ եմ, որ մենք չենք կապում, որ եռանախագահող երկրները չեն կապում, վստահ եմ, որ ամբողջ աշխարհն այդպես է ընկալում: Եթե անգամ Թուրքիան այլ կերպ է ընկալում, դա որեւէ նշանակություն չունի, որովհետեւ դա միայն Թուրքիայի ընկալումն է. Ղարաբաղի հարցում բազմիցս ասել ենք՝ որեւէ կապակցվածություն Ղարաբաղի հարցը չունի հայ-թուրքական հարաբերությունների հետ, փաստաթղթերում տեսաք, որ չկա», համոզված էր է. Նալբանդյանը՝ նկատելով, որ եռանախագահ երկրներն էլ են դա ասում, եւ Հայաստանը չի կարող ընդունել այս հարցում Թուրքիայի որեւէ միջնորդություն:

Բայց թուրք պատգամավորները շարունակում են նման հայտարարությունները. «Ես ելնում եմ այն հայտարարությունից, որն արվել է երեկ չէ մյուս օրը, միաժամանակ Թուրքիայում եւ Հայաստանում... իսկ թե կհարգի՞ մյուս կողմը պայմանավորվածությունները՝ կտեսնենք, բայց ողջ աշխարհը սպասում է, որ երկու կողմն էլ պետք է հարգեն փաստաթղթի պայմանավորվածությունները»: Նախարարը շեշտեց, որ արձանագրությունների վերաբերյալ ռուսական հայտարարության մեջ ակնհայտորեն նշվում է, որ սա որեւէ մեկին, որեւէ երրորդ կողմի վնաս չի հասցնում. սա Նալբանդյանը շատ կարեւոր հայտարարություն համարեց:

«Ազգի» հարցին, թե իշխանության քաղաքական ընդդիմախոսները խոսանում են այս թեմայով շիկացնել մթնոլորտը, արդյո՞ք հասարակական լարումները կարող են խոչընդոտել վավերացմանը, է. Նալբանդյանը պատասխանեց՝ նորից հիշելով բազմաթիվ դրական արձագանքները Հայաստանից եւ սփյուռքի կարեւոր անձնավորություններից, եւ նույնիսկ նախապես կասկածողներից: Դիվանագիտական նրբություններն իմացող մարդկանց կողմից շահարկումներն անթույլատրելի համարեց. «Շահարկում էին այն վիճակը, որ չէինք կարող մանրամասները հրապարակել դեռ: Բայց երբ հրապարակեցինք՝ շատ-շատերն ասում են, որ ինչ-որ ասում էր մեր ղեկավարությունը՝ ճշմարտություն է. սուտ ոչ մի տեղ մենք չենք ասել եւ չենք ասի»: «Ազգի» հարցի պատասխանն առավել ամբողջացավ մեկ ուրիշ լրագրողի հարցին պատասխանելիս, թե ղեկավարությունը միշտ էլ ասել է, եթե պայմանավորվածությունների գանք՝ անպայման դրանք կդրվեն քննարկման, հանրային կարծիքը նկատի կառնվի, որովհետեւ որեւէ երկրի որեւէ ղեկավարություն ժողովրդի հանրային կարծիքի դեմ չի կարող գնալ. եթե ժողովուրդը ցանկանում է մի բան՝ այդ քայլը ղեկավարությունը կարող է անել: Բայց ակնհայտ է, որ մեր ժողովուրդը հասկանում է, թե Թուրքիայի հետ հավերժ թշնամի եւ հակադրված լինել՝ դա մեր ազգային շահերից չէ»:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ՝ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԻՑ

Վազգեն Մանուկյան. «Ինչո՞ւ պետք է Հայաստանի ժողովուրդը դեմ լինի հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավմանը»

«Ազգը» Հանրային խորհրդի նախագահ Վազգեն Մանուկյանի հետ երեկ զրուցեց հայ- թուրքական երկկողմ եւ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու վերաբերյալ հրապարակված արձանագրությունների շուրջը, որոնք պրն Մանուկյանը ողջունեց՝ ասելով, որ փաստաթղթերով շատ վճռական եւ կարեւոր քայլ է արվել մեր արտաքին քաղաքականության մեջ: Ողջ հարցազրույցը խոստանալով ներկայացնել վաղը, այժմ ընթերցողներին մատուցենք այն հատվածը, երբ խոսվում է արձանագրությունը քննադատողների մասին:

Վ. Մ. - «Դուք ինձ բացատրեք՝ բացի որոշ ուժերի ցանկությունից, որ ամեն գնով ուզում են իշխանություն գցել, ինչո՞ւ պետք է Հայաստանի ժողովուրդը դեմ լինի Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների բարելավմանը, ճանապարհների բացմանը: Ի՞նչը պետք է առաջացնի այդպիսի դժգոհություն:

- Հիշողությունը, Ձեր ասած երազի կորուստը, Ցեղասպանության, Հայ դատի խնդիրների ապագան...

Վ. Մ.- Այս քայլից հետո, ես կարծում եմ, նույնիսկ Ցեղասպանության ճանաչման խնդիրն ավելի հեշտ կլինի: Ցեղասպանության ճանաչման վերջնանպատակն ի՞նչ է՝ որ մյուս երկրների միջոցով ճնշում գործադրվի եւ վերջիվերջո Թուրքիան ընդունի այդ փաստը: Այս փաստաթղթի դեպքում, երբ դու ունես դիվանագիտական հարաբերություններ, երբ սահմանը հաստատված է, շատ ավելի հեշտ է Թուրքիայի համար նաեւ հաջորդ քայլն անել՝ ընդունել Ցեղասպանությունը: Այսինքն՝ այս քայլը Թուրքիայի ձեռքերն ազատում է Ղարաբաղի հարցից, որը մեզ համար ձեռնտու է, եւ հեշտացնում է Թուրքիայի կողմից Ցեղասպանության ընդունումը:

Կան քաղաքական գործիչներ, որոնք առաջ ասում էին՝ Ղարաբաղը տանք, որ հանգիստ ապրենք, հիմա ասում են՝ Ղարաբաղը տալիս են, առաջ ասում էին՝ Թուրքիայի հետ նորմալ հարաբերություններ, հիմա խոսում են մեր ազգային երազանքների մասին. այդպիսի քաղաքական ուժերն ինձ համար կշիռ, ազդեցություն չունեն, իրենք կարող են 1-2 շաբաթ ժողովրդին խաբել, բայց չեն կարող ժողովրդին ամիսներով խաբել:

Մ. Խ.

Ադրբեջանից բռնագաղթածների աշխատանքային սպասը կճանաչվի

1988- 92 թվականներին Ադրբեջանից բռնագաղթելու ընթացքում մեր հայրենակիցներից շատերը չեն կարողացել իրենց հետ վերցնել անհրաժեշտ փաստաթղթեր, այդ թվում՝ աշխատանքային գրքույկ կամ ապահովագրական սպասը հաստատող որեւէ փաստաթուղթ: Դրանց բացակայության պատճառով կենսաթոշակի անցնելիս Ադրբեջանից բռնագաղթած մեր հայրենակիցները կանգնում էին լուրջ խնդրի առջեւ:

Նրանց կենսաթոշակի չափի հաշվարկման հիմքում դրվում էր փաստացիից ավելի ցածր աշխատանքային սպաս, որն էլ հանգեցնում էր կենսաթոշակի չափի նվազեցմանը՝ առաջացնելով արդարացի դժգոհություն:

ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալության պետ ու ի պաշտոնե նաեւ վերոնշյալ հանձնաժողովի նախագահ **Գագիկ Եգանյանն** ասում է, որ 2004- 2005 թվականներից ի վեր հարցի կարգավորման համար բազմաթիվ դիմումներ են եղել ինչպես Ադրբեջանից բռնագաղթած անձանցից, այնպես էլ փախստականների հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպություններից: Կառավարության հուլիսի 23-ի որոշմամբ խնդիրը, կարծեք, կարգավորվում է:

Բռնագաղթած անձանց ապահովագրական սպասը սահմանող հանձնաժողովի աշխատակարգի համաձայն՝ անձն իր գրավոր դիմումը հանձնում կամ փոստով առաքում է ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալություն կամ իր բնակության վայրի մարզպետարանի աշխատակազմ: Վերջինիս հասցեագրված դիմումները հաշվառվում եւ առաքվում են սպասը սահմանող հանձնաժողովին:

Սպասը սահմանելուց հետո անձի աշխատանքային գրքույկում կատարվում է գրառում, իսկ աշխատանքային գրքույկի բացակայության դեպքում տրվում է որոշման պատճենը կամ համապատասխան կնիքով տեղեկանք, որը համարվում է աշխատանքային սպասը հավաստող փաստաթուղթ: Գագիկ Եգանյանի փոխանցմամբ՝ հանձնաժողովն իր աշխատանքը կշարունակի մինչեւ 2010 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Ն. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԸ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

AZG NEW 3.QXD 9/2/2009 9:52 PM Page 1

ԵՊՀ ռեկտորին չի անհանգստացնում համալսարանում կոռուպցիայի չափը

Երեկ «Մամուլի ազգային ակումբում» ասուլիս էր հրավիրել ԵՊՀ ռեկտոր Արամ Սիմոնյանը

Ամփոփելով ընդունելության արդյունքները՝ պարոն **Սիմոնյանը** նշեց, որ այս տարի համալսարան ընդունվել են ավելի շատ դիմորդներ, քան նախօրոք ծրագրված էր: «Ընդունվել են 2948 դիմորդ, մինչդեռ նախատեսել էինք 2466 հոգու ընդունել: Այս տարի աննախադեպ իրավիճակ ունենք բնագիտական՝ ֆիզիկայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության ֆակուլտետներում. չենք կարողացել լրացնել անվճար տեղերը: Նույնիսկ լրացուցիչ անվճար տեղեր են մնացել գերմանական եւ ֆրանսիական բանասիրության ֆակուլտետներում՝ սա այս բաժինների համար առաջին դեպքն է», նշեց բանախոսը: Գերմաներենի եւ ֆրանսերենի նկատմամբ հետաքրքրության նվազումը ռեկտորը պայմանավորեց նախ մեր հասարակության կողմից անգլերենին ավելի տուրք տալով, նաեւ դպրոցներում նշված լեզուները հետին պլան մղելով: Պարոն Սիմոնյանը նշեց, որ գերմաներենի հարցում լուրջ խնդիրներ կան. «Այստեղ ավելի մեծ աջակցություն է պետք, նաեւ մասնագետների, հատկապես երիտասարդ մասնագետների կարիք շատ ենք զգում»:

Բնական գիտությունների խնդիրը ռեկտորը առավել սուր համարեց. «Ես այս հարցով հանդիպել եմ այլ բուհերի ռեկտորների, նաեւ պետական պատասխանատուների հետ: Կարծում եմ՝ կառավարությունը պետք է մշակի ծրագիր»: Բանախոսը շատ կարեւորեց այս գիտությունների դերը ժամանակակից աշխարհում:

Խոսելով համալսարանական այլ խնդիրներից՝ Սիմոնյանը նշեց, որ կան մտահոգվելու մի շարք առիթներ: Բանախոսը նշեց դրանցից երեքը. դասախոսական կազմը երիտասարդ կադրերով լրացնելու, կրթության որակի աղահովման, աշխատաշուկայի փոքր լինելու պատճառով շրջանավարտներին աշխատանքով ապահովելու խնդիր:

Վերջինիս առումով բանախոսը նշեց. «Այնուամենայնիվ պարտադիր չէ աշխատանքով ապահովելը. համալսարանի կրթությունը շատ ավելի կարեւոր է հասարակության դաստիարակության համար»:

Այս տարի շատ դիմորդներ ընդունելու ԵՊՀ որոշումը ռեկտորը պարզաբանեց, որ դա արվել է 2010-2011 թթ. պատրաստ լինելու համար, քանի որ, ըստ նրա, այդ տարիներին դպրոցը շրջանավարտ չի տալու, հետեւաբար բոլոր բուհերն էլ դիմորդի պակաս են զգալու, իսկ սա արդեն ֆինանսական վնասներ կբերի: «Բացի այդ, մենք ավելացումն արել ենք ոչ թե «թանկ» ֆակուլտետներում, այլ, օրինակ, հայ կամ ռուս բանասիրության բաժիններում, եւ սա ինձ ուրախացնում է», նշեց բանախոսը:

Լրագրողների հարցին, թե արդյո՞ք վերոնշյալ տարիներին դիմորդների նվազումը կբերի ուսման վարձի բարձրացման, ռեկտորը պատասխանեց, որ թեեւ խոսք չի տալիս, բայց ամեն ինչ կանեն, որ չբարձրանա:

Շատ սոցիոլոգիական հարցումների, ըստ որոնց ԵՊՀ-ն առաջին տեղում է կոռուպցիայի առումով, պարոն Սիմոնյանը լուրջ չի վերաբերվում. «Դա տրամադրությունների հարց է: Մի տեղ էլ մենք վերջինն ենք: Բացի այդ, ինձ չի մտահոգում կոռուպցիայի չափը, ինձ առավել անհանգստացնում է, որ մենք հաշվում ենք դրա հետ: Ընդհանրապես այս չարիքի դեմ պետք է պայքարել դեռ մանկուց, դա ժողովրդական հոգեբանություն է դարձել», նշեց մայր բուհի ռեկտորը, որը պետք է, որ նախաձեռնող լինի սերունդների դաստիարակության հարցում:

Կոռուպցիայի դեմ պայքարում Սիմոնյանը կարեւորեց իրենց՝ գնահատման նոր համակարգը, ինչպես նաեւ այն, որ իրենք շատ ավելի բաց են աշխատում:

Ռեկտորը հայտարարեց, որ ունեն թույլտվություն բացելու այսպես կոչված «զրո կուրս», որտեղ կարող են ընդունվել ամռանը քննություններ հանձնած, բայց դուրս մնացած դիմորդները, որոնք, սակայն, առաջին կուրս ընդունվելու համար պետք է նորից հանձնեն համապատասխան քննությունները:

Ռեկտորը, խոսելով ժամանակակից երիտասարդության մասին, նշեց, որ շատ դժգոհ է նրանց բազմապիսի ավտոմեքենաներից, հագուստի ընտրությունից: Նա խորհուրդ տվեց մեքենատերերին թեկուզ տախիով գալ դասի՝ համալսարանի բակը թանկարժեք մեքենաներով չլցնելու համար: Սիմոնյանն իր դժգոհությունը հայտնեց նաեւ այսպես կոչված «զաղաղլոյի» սկզբունքի վերաբերյալ, երբ ուսանողը կամ դասախոսը, իր վերադասին չմատնելու համար, ռեկտորատ չի դիմում:

Հարցին, թե հեռացնո՞ւմ են արդյոք «այլ քաղաքական կողմնորոշում» ունեցող ուսանողներին, բանախոսը պատասխանեց, որ համալսարանից հեռացվում են ամեն կիսամյակում շուրջ 150 ուսանողներ, բայց միայն խուլիգանության եւ անբավարար առաջադիմության համար, եւ ինքը, չնայած լինելով կուսակցական, չի հանդուրժում համալսարանում կուսակցական գործունեությունը: «Օլիգարխացված» իրավաբանական ֆակուլտետի մասին խոսելիս բանախոսը մեծ հպարտությամբ նշեց, որ ինքը բացակայությունների համար այնտեղից մարդ է հեռացրել, սակայն չշեշտեց, թե ում երեխան է եղել:

Պարոն Սիմոնյանը խոսեց նաեւ այս տարի իր 90-ամյակը նշող ԵՊՀ-ի կազմակերպելիք միջոցառումների մասին, որոնցից են ԵՊՀ միջազգային թանգարանի բացումը, մի շարք գրքերի շնորհանդեսը, որոնցից առավել կարեւորվեց «Անվանի համալսարանականներ»-ը: Հոկտեմբերի սկզբին սպասվում են շուրջ 60 արտասահմանյան հյուրեր, որոնց թվում՝ մի քանի ռեկտորներ:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ստեփան Սաֆարյան. «Առաջիկայում Հայաստանի դիվանագիտության խնդիրները ավելի շատ պատմաքաղաքական բնույթի են լինելու»

«Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ներկայիս բանակցային գործընթացը սկիզբ է առել 2007-ին: 2007-08-ի սեպտեմբերը ես կանվանեի գաղտագողի դիվանագիտության փուլ: Իրականում Հայաստանի կողմից այդ ժամանակ են առաջ քաշվել երեք խնդիրները՝ սահմանի բացում, դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատում եւ միջկառավարական հանձնաժողովի ձեւավորում, որոնք դարձել են քննարկումների, թուրքական կողմից համալրումների առարկա եւ ստացել են ներկայիս բովանդակությունը», երեկ «Տեսակետ» մամուլի ակումբում նման կարծիք հայտնեց «Ժառանգության» ներկայացուցիչ, ԱԺ պատգամավոր Ստեփան Սաֆարյանը:

Սաֆարյանը 2009-ի ապրիլից մինչեւ 2009-ի օգոստոսի 31-ը որակեց «բանակցային գործընթաց կամ կեսգիշերային դիվանագիտություն, ի դեմս այն կեսգիշերային հայտարարությունների, որոնք արվեցին ապրիլի 22-ի կեսգիշերին եւ օգոստոսի 31-ի կեսգիշերին»:

2009-ի սեպտեմբերի 1-ից բացվող փուլը, ըստ ԱԺ պատգամավորի, շոկային դիվանագիտություն է, քանի որ «մեզ հիմա ոչինչ չի մնում անել, քան դիմակայել այն շոկերին, եւ այն ռիսկերին, որոնք տեղ են գտել այս բանակցությունների արդյունքում»:

Վերջինս կարծիք հայտնեց, որ առաջիկայում Հայաստանի դիվանագիտության խնդիրները ավելի շատ պատմաքաղաքական բնույթի են լինելու:

«Եթե ուշադրություն դարձնենք բովանդակությանը, ապա կիսազավեշտալի մի վիճակ է, քանի որ տպավորություն է, թե այս փաստաթղթերի վրա աշխատել են թուրքական դիվանագետները, եւ հավանաբար այս դիվանագետները գնացել են Բաղդադ-Բաղդադ, քանի որ բովանդակությունն այլ ենթադրությունների տեղիք չի տալիս, եւ արդյունքում մենք հրաշալի տեսնում ենք հստակ ամրագրված թուրքական երկու նախապայման: Առաջինը Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ գոյություն ունեցող սահմանի ճանաչումն է՝ միջազգային իրավունքի համապատասխան փաստաթղթերի հիման վրա, գծագրված միջազգային իրավունքի համապատասխան փաստաթղթերով: Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ներկայիս սահմանը գծագրված է Կարսի, Մոսկվայի հայտնի տխրահռչակ պայմանագրով, որոնց հայ ժողովուրդը եւ Հայաստանի որեւէ ներկայացուցիչ առնչություն չի ունեցել: Երկրորդ նախապայմանը պատմական հարթության վրա անցյալի խնդիրների քննարկումն է: Ուշադրություն պետք է դարձնել, որ այնտեղ հստակ գրված է հետեւյալը՝ «իրականացնել երկու ժողովուրդների միջեւ փոխվստահության վերականգնմանն ուղղված պատմական հարթության երկխոսություն, այդ թվում՝ պատմական փաստաթղթերի եւ արխիվների գիտական անկողմնակալ ուսումնասիրության միջոցով գոյություն ունեցող խնդիրների հստակեցում ու առաջարկների ձեւակերպում», նկատում է բանախոսը եւ հավելում, որ այն «ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ պատմաբանների հանձնաժողով: Երեկվանից սկսած արդեն տարբեր մեկնաբանություններ են լինում, թե միջկառավարական հանձնաժողովը պատմաբանների հանձնաժողով չէ, այդ դեպքում հարց է ծագում, որ եթե Հայաստանի պատմական հարցը քննարկելու է ՀՀ կառավարության որեւէ ներկայացուցիչ, ապա եզրակացությունները մխիթարական լինել չեն կարող: Խնդիրը տվյալ պարագայում ոչ թե հանձնաժողովի մակարդակն է, այլ հարցի քննարկման հարթությունը, որը հստակ նշված է այս արձանագրությունների տեքստով»:

ՆԱԻԲԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Դժվար էր ավելի լավ հակագովազդ մտածել հայկական խմիչքների համար

Քանի դա առաջարկում է Հայաստանի գյուղատնտեսության նախարարությունը

Գործարար միջավայրի բարելավումը գործող կառավարության հայտարարած հիմնական նպատակներից է, եւ որոշակի քայլեր այս ուղղությամբ արվում են: Սակայն հանդիպում են դեպքեր, երբ տպավորություն է ստեղծվում, թե արվում է ամեն ինչ ավելի բարդացնելու եւ լրացուցիչ խնդիրներ ստեղծելու նպատակով: Նման մի փաստաթուղթ դրված էր կառավարության նախագահ՝ օգոստոսի 27-ի նիստի օրակարգում, որը, բարեբախտաբար, չքննարկվեց:

Գյուղատնտեսության նախարար **Գեւասիմ Ալավերդյանի** ներկայացրած «Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրված եւ Հայաստանի Հանրապետություն ներկրված գինեգործական արտադրանքի մակնշման սահմանված տեղեկությունները մակնիշի վրա զետեղելու մասին» երկար անվանմամբ օրենքի նախագծի 2-րդ գլխի 6-րդ հոդվածում նշվում է գինեգործական արտադրանքի օգտագործման սահմանափակումների մակնշման մասին: Այսինքն, ըստ այդ հոդվածի, բացի նրանից, ինչ սովորաբար գրված է լինում, ասենք, գինիների տեսակի, թնդության, այլ հատկությունների եւ օգտագործման խորհուրդների մասին, գյուղնախարարության «հանձարեղ» մտահղացմամբ պետք է ավելանային այդ արտադրանքի օգտագործման սահմանափակումների մասին մակնշումները:

Մասնավորապես, օրենքի այս նախագծով հայկական արտադրության եւ Հայաստան ներմուծված գինեգործական արտադրանքի պիտակներին պետք է նաեւ գրված լինի «Ալկոհոլի չարաշահումը վնանգում է առողջությանը», «Խորհուրդ չի տրվում օգտագործել անչափահասներին, հղի եւ կերակրող կանանց, մեքենաների հետ աշխատող օպերատորներին»: Այնուհետեւ, հայկական կոնյակի, բրենդիի եւ օղու պիտակներին պետք է նաեւ մակնշվի, որ «Հակացուցված է կենտրոնական նյարդային համակարգի, աղեստամոքսային տրակտի, երիկամների եւ լյարդի հիվանդություններ ունեցող անձանց», իսկ գինեգործական այլ արտադրանքի վրա՝ «Կենտրոնական նյարդային համակարգի, աղեստամոքսային տրակտի, երիկամների եւ լյարդի հիվանդություններ ունեցող անձանց խորհուրդ է տրվում օգտագործել միայն բժշկի ցուցումով»:

Դժվար է անգամ հասկանալ, թե ինչ նպատակով են առաջարկվում վերոնշյալ մակնշումները զետեղել ոգելից խմիչքների եւ առավելապես տեղական արտադրության խմիչքների վրա՝ միայն վնասելո՞ւ համար մեր արտադրանքի մրցունակությանը ներքին եւ արտաքին շուկաներում, թե՞ դրա հետ միաժամանակ խոչընդոտելու հայտնի ապրանքանիշ համարվող խմիչքների ներմուծմանը Հայաստան:

Որ ալկոհոլի չարաշահումը վնանգավոր է, հայտնի է բոլորին, որ խորհուրդ չի տրվում անչափահասներին, հղի եւ կերակրող կանանց, մեքենաների հետ աշխատող օպերատորներին, նույնպես գաղտնիք չէ որեւէ մեկի եւ այդ թվում վերոնշյալ խմբերի մեջ մտնող անձանց համար: Սակայն նման մակնշում աշխարհի որեւէ երկրում արտադրվող ոչ մի տեսակի ոգելից խմիչքի վրա չկա: Ոգելից խմիչքի համար նման սահմանափակումների մասին մակնշման առաջամարտիկ լինելը, մեղմ ասած, անմտություն է:

Առավել տարօրինակ է հիվանդությունների ցանկի մակնշման պահանջը հայկական խմիչքների համար: Պատկերացրեք՝ Հայաստանում կամ Հայաստանից դուրս գնորդը ցանկանում է կոնյակ գնել, վերցնում է հայկական կոնյակը, կարդում, թե այն վնասակար է եւ ինչ հիվանդությունների դեպքում է հակացուցված կամ խորհուրդ է տրվում միայն բժշկի թույլտվությամբ օգտագործել, ապա վերցնում է հունական կամ ղազախական կոնյակը, տեսնում է, որ դրանք չունեն հայկական կոնյակի վրայի մակնշումը, եւ ենթադրում, որ նման վտանգներ չեն պարունակում: Երեւի կարիք չկա ասելու, թե իր ընտրությունը նա հօգուտ որ կոնյակի կկատարի: Նույնը նաեւ հայկական գինու դեպքում, որն, ի տարբերություն մեր կոնյակի, արտաքին շուկայում դեռ ճանաչված չէ եւ չի էլ ճանաչվի, եթե այս սահմանափակումները օրենք դառնան: Թերեւս դժվար էր ավելի լավ հակագովազդ մտածել հայկական խմիչքների համար, քան դա առաջարկել է գյուղնախարարությունը: Սակայն հուսով ենք, որ այդ մակնշումների պահանջը չի հաստատվի ոչ կառավարությունում, ոչ էլ խորհրդարանում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

AZG NEW 4.QXD 9/2/2009 8:32 PM Page 1

Անհանգիստ ու տագնապահարույց Հյուսիսային Կովկասը

Թերեւս ճշմարտությանը մոտ են Ռուսաստանի ՋԼՄ-ներում հնչող այն կարծիքները, թե երկրի ղեկավարությունը չունի ըմբռնված հստակ քաղաքականություն Հյուսիսային Կովկասի նկատմամբ, չկան երկարաժամկետ ռազմավարական ծրագրեր եւ այլն: Որ օրի ուժեղացող ահաբեկչական գործողությունները ու սպանությունները մասշտաբային նոր որակի են բարձրացնում փաստորեն ողջ տարածաշրջանն ընդգրկած կոնֆլիկտային մեխանիզմները: Շատ ավելի դյուրին է իրողությունը ներկայացնել որպես արտաքին ներգործության հետեւանք (միջազգային ահաբեկչություն, օտարերկրյա հետախուզություն, աղօրինի զինվազմավորումներ, վահաբիզմ եւ այլն) ու դրան հակազդելու պայքար:

Ինչ խոսք, խնդիրը շատ ավելի խորն է ու բազմաշերտ: Անտարակույս, առկա է օտար երկրների քայքայիչ միջամտությունը: Տարածաշրջանում կան էներգապաշարներ, դրանց փոխադրման ներռուսական ու միջազգային կոմունիկացիաներ, եւ դա չի կարող անտարբեր թողնել մեծ տերություններին՝ Հյուսիսային Կովկասը դարձնելով Ռուսաստանի իրավիճակի աղակայունացման իդեալական վայր: Կենսունակ է նաեւ «խալիֆաթ» ստեղծելու գաղափարը, ինչը հանգիստ չի տալիս միջազգային իսլամիստական ուժերին: Չեչնիայի ղեկավար Ռամզան Կադիրովը բազմիցս է հայտարարել, որ Ռուսաստանի դեմ գործում են աշխարհի գրեթե բոլոր առաջատար երկրների հետախուզությունները: Իսկ Ինգուշիայի նախագահ Յունուս-Բեկ Եվկուրովը ավելի կոնկրետ է եւ նշում է երեք պետություն՝ ԱՄՆ, Մեծ Բրիտանիա, Իսրայել:

Սակայն օրերս Սավրոպոլում նույնիսկ նախագահ Մեդվեդեւը ստիպված էր խոստովանել, որ չնայած արտաքին գործոնների առկայությանը, իրադրության սրման պատճառը թաքնված է երկրի ներսում:

Սակայն հետս է ասել՝ «ներքին պատճառ»: Փակագծերը բացելուց հետո հառնում է անհուսալի մի պատկեր՝ համատարած գործազրկություն, ցածրագույն կենսամակարդակ, հրեավոր կոռուպցիա, հասարակական կյանքի ու բարոյականության այլասերում, սեփականության հերթափոխվող վերաբաշխում, բնակչության վախ եւ հուսահատություն եւ այլն: Հյուսիսկովկասյան ճգնաժամի արմատները սերտորեն առնչվում են նաեւ տեղական, կրոնական, ազգային, հոգեբանական եւ նման այլ ավանդույթներին, որոնցով մուսուլմանական լեռնային այդ տարածաշրջանը էապես տարբերվում է Ռուսաստանի մյուս երկրամասերից ու հաճախ նաեւ հանգեցնում այն մտքին, թե այդ հակասությունները երբեք չեն վերանա: Նույնիսկ կասկածի տակ է առնվում Ռուսաստանի կազմում նրան պահելու նպատակահարմարությունը:

Մեր ժամանակներում մոդայիկ է դարձել հայտարարելը, թե Հայաստանում իշխանությունը կլանային է՝ խորթ մեր ազգային հոգեբանությանը: Գուցե այդպես է: Բայց համեմատել մեր նորաթուխ կլանայնությունը հյուսիսկովկասյանի հետ... Ինչպես նշում են մասնագետները, կլաններն այստեղ յուրօրինակ քաղաքական-տնտեսական, ժամանակակից լեզվով ասած, կորպորացիաներ են, որոնք կառուցված են էթնոազգային, տոհմական, ընտանեկան եւ այլ ավանդույթների հիման վրա: Եվ սա աշխարհագրական իմաստով ոչ մեծ տարածքի վրա, որտեղ բնակվում են տասնյակ ժողովուրդներ, ազգեր, ազգային խմբեր: Այդ կլանների զարգացման գլխավոր նախապայմանը տնտեսական շահերն են, իսկ ավելի պարզ ու կոնկրետ՝ իշխանությունը, դրա նվաճումն ու պահպանումը: Եվ շահերի ընդլայնման ճանապարհին այդ կլանները էթնիկականից դառնում են ինտերնացիոնալ, թեեւ դա չի բացառում առավել խոշոր ժողովուրդների՝ չեչենների, ավարների, դարգինների եւ մյուսների ներկլանային մրցակցությունը:

Ահա եւ, Հյուսիսային Կովկասի մշտափոփոխ ճգնաժամային իրավիճակի գլխավոր կոնֆլիկտային հիմքը, ինչպես ասվեց, իշխանությունն է, եւ դրա մեջ պետք է առաջին հերթին փնտրել լարվածության գալարագծի տատանումները: Տեղի հանրապետություններից յուրաքանչյուրում իշխանության գլուխ կանգնած կլանը ինքնաբերաբար հնարավորություն է ստանում սնվելու պաշտոնական ֆինանսական ու տնտեսական ռեսուրսներից՝ տեղական թե դաշնային (չմոռանանք, որ այդ բոլոր վարչական կազմավորումները դոտացիոն են): Միաժամանակ, իշխանությունը պահպանելու համար հիշյալ կլանը ընդդիմադիր կլանների դեմ նույնքան պաշտոնապես օգտագործում է ուժային կառույցներ:

Իշխանազուրկ կլանները եւս բնավ էլ հակված չեն կենտրոն կառույցը գրավելու ինչ-որ «դեմոկրատական» միջոցներով: Եվ հակամարտության այս շառավղում Հյուսիսային Կովկասում վերջին 15 տարում ձեւավորվել է մի խավ թե երեւույթ, որը կոչվել է «գորշ գոտի»՝ սոցիալական մի շերտ, որը ներառել է իսկական բանդիտական, քրեական զինված կազմավորումներ, պատվերներ կատարող «մահվան էսկադրոններ», պրոֆեսիոնալ ահաբեկիչներ, իսլամական արմատականների ջոկատներ եւ այլն: Եվ ընդդիմադիր կլանները ակտիվորեն օգտագործում են այդ ուժերը իշխանության դեմ: Վերջինս, դրանց դեմ պայքարելով «պաշտոնապես», կարող է անհրաժեշտության դեպքում ինքն էլ օգտվել այդ «գորշ գոտու» ծառայություններից: Հաճախ դժվար է լինում պարզել, թե ո՞վ ո՞ւմ դեմ է պայքարում: Տնտեսական (հարստացման) աճի համեմատ հակամարտությունը դառնում է առավել անողոք ու դաժան. կարող է դրվել նաեւ կլանի գոյատեւման հարցը:

Ինքնին հասկանալի է, որ ներհյուսիսկովկասյան իրադարձությունները չեն կարող զարգանալ առանց դաշնային իշխանությունների ու դրանք ներկայացնող բարձրաստիճան չինովնիկների վերահսկողության: Եվ դա՝ նույն Ռուսաստանը հակասական ամենահաս կոռուպցիայի պայմաններում: Հակասական չափերի հասնող դոտացիաները իրացվում են երկու կողմերի «փոխշահավետ համագործակցությամբ»: Ընդ որում, դաշնային կենտրոնում կարող են գործել «համագործակցության» տարբեր խմբավորումներ: Գուցե սա էլ է այն բանի պատճառներից մեկը, որ տարածաշրջանում Մոսկվան չունի ռազմավարական մոտեցումներ:

Ավելին, ամեն մի չհանգչող ճգնաժամային իրավիճակ, հատկապես սահմանամերձ վայրերում, պարարտ հող է ստեղծում ամենատարբեր մակարդակի արտաքին ուժերի ներթափանցման համար: Գլոբալ խաղացողների մասին արդեն խոսել ենք: Իսկ հիմա պատկերացնենք, օրինակ, հեռեւյալը. կլանը կորցրել է իշխանությունը եւ հայտնվել իշխանությունը նվաճած նոր կլանի հարվածների տակ: Խեղդվողի պես նա փրփուրից էլ պիտի կառչի: Ահա եւ նա Մոսկվայից բացի դիմում է նաեւ արտաքին ուժերին: Իսկ վերջիններս հիմա չեն, որ միջամտեն միայն մի կողմի գործերին: Ի վերջո ստացվում է այնպես, որ Հյուսիսային Կովկասում կլանները աչքերը տնկելով փողառաս հոսանքներին՝ Մոսկվայից, ներսից թե դրսից, դաժան պայքար են մղում իրար դեմ, թաքած ունենալով հասարակ մարդկանց վրա, որոնք կարող են կոչվել ժողովուրդ կամ ազգ:

Դեռ վերջերս դաշնային իշխանությունները շտեսը դրել էին ուժային լուծումների վրա, որոնք, սակայն, իրադրությունը սոսկ մեղմել են, բայց ոչ շտկել: Բառացիորեն մի քանի ամիս առաջ թվում էր, թե Չեչնիայում մնացել է ընդամենը... 40 գրոհային: Իսկ տեսեք ինչքա՞ն զոհեր տվեցին չեչենները վերջին ահաբեկչական գործողություններ հետեւանքով: Ինգուշների մասին էլ չենք խոսում:

Ակնհայտ է, որ Մեդվեդեւ-Պուտին երկյակի համար ամենաբարդը կադրային ընտրություններն են. ամեն մի «նորը» իր կաշառասիրությամբ բնավ էլ չի զիջում «հինին», եթե չի գերազանցում: «Դասիարակության» համար ժամանակ չկա: Ասենք, ի՞նչ դասիրարակության մասին է խոսքը, երբ թիդ տակ գրեթե նույն վիճակն է:

Հյուսիսկովկասյան քաղաքական անկանոնությունները չեն կարող չազդել առհասարակ ողջ աշխարհաշրջանի իրադրության վրա: Կանադական Le Devoir-ը, վերլուծելով խնդրի աշխարհաքաղաքական կողմը, մասնավորապես հավանական է համարում Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի միջամտությունը, նկատի ունենալով նաեւ Ղարաբաղի հարցը, հանգում է հետեւյալին. «Ակնհայտ է, որ Կովկասի հորիզոնում ուրվագծվում են ճակատային բախումներ»:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Մոսկվա

ԱՐԽԻՎՆԵՐ

Եվրոպան եւ նրա խիղճը

***Բեռլինգեմշիրից (Միացյալ Թագավորություն) Օդեթ Բագիլը** ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածում քննարկում է Վատիկանում գտնվող Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող փաստաթղթերի հարցը:*

Չնայած հայտնի է, որ Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող փաստաթղթերի մեծագույն մասը գտնվում է թուրքական արխիվներում, հավատացած եմ, որ դրանց միայն մի փոքր մասը հասանելի կլինի մեզ՝ հայերիս կամ որեւէ միջազգային կազմակերպության, որը զբաղվում է այդ հարցով: Հասանելի լինելու դեպքում էլ, վստահ եմ, մեղադրական ամբողջական հատվածներ կամ նույնիսկ էջեր հանված կլինեն թուրքական իշխանությունների կողմից՝ նվազեցնելու համար իրենց նախնիների դեմ ուղղված մեղադրանքները եւ մոլորեցնելու միջազգային հանրությանը:

Դժբախտաբար, ինչքան ինձ հայտնի է, կատարված ցեղասպանության վերաբերյալ նյութեր հավաքելու մեր ջանքերում մենք չենք փորձել մոտենալ Վատիկանի իշխանություններին եւ օգտվել իրենց փաստաթղթերից: Վատիկանը, իմ հաշվարկներով, իր կամարների տակ ունի, Թուրքիայից հետո, ամենամեծ արխիվը այդ թեմայի վերաբերյալ: Դրանք այդ ժամանակահատվածում (1915-1918) գրեթե ամեն օր ու ամեն ժամ Վատիկան են ուղարկել կոտորածներին, բռնագաղթերին եւ կախաղան հանվածներին ականատես դարձած կաթոլիկ եկեղեցու եւ Վատիկանի դիվանագիտական կորպուսի ծառայողները: Նրանց զեկուցագրերը խնամքով պահված են այլ շատ կարեւոր փաստաթղթերի կողքին:

Գուցե Մայր աթոռ Սբ Էջմիածինը կամ Հայաստանի կառավարությունը Վատիկանում իր դեսպանի միջոցով կարողանան խնդրագիր ներկայացնել եւ հնարավորություն ստեղծել, որ մեր գիտաշխատողները օգտվեն դրանցից: Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն 1997-ի նոյեմբերին Լոռդերի պալատում խոսք առնելով՝ բրիտանա-հայկական համակուսակցական խորհրդարանական խմբի առաջ անդրադարձավ իր՝ «Եվրոպայի խիղճը» խորագրով գրքին եւ հարցրեց. «Եվրոպա, որտե՞ղ էր քո խիղճը, երբ Հայոց ցեղասպանությունն էր իրականացվում Թուրքիայում»: Նիստին ներկա The New European (Նոր Եվրոպա) պարբերականի խմբագիր Ջոն Կոուլմանն այդ արտահայտությունը («Որտե՞ղ էր քո խիղճը») օգտագործել էր որպես վերնագիր իր հերթական խմբագրականի:

Հարցին լավագույնս կարող են պատասխանել Վատիկանի հոգեւոր իշխանությունները, որոնք Եվրոմիությանն անդամ երկրների հետ կարող են բացել 94 տարի շարունակ փակ մնացած «խիստ գաղտնի» վերտառությամբ բոլոր փաստաթղթերը ու դրանք հասանելի դարձնել մեր գիտաշխատողներին:

Թարգմ. Հ. Ծ.

Հացն ու «խլեբը»

Չգիտեմ՝ ով է եղել առաջին հայը, որ լքեց Հայաստանը, թերեւս կարեւոր էլ չէ դա իմանալ. ավելի կարեւոր է այն հայերի թիվը, որոնք Հայաստանում չեն, ավելի ճիշտ՝ հայաստանցի չեն:

Մոսկվա

Արմենն ու Կարինեն, իրենց դպրոցահասակ երկու երեխաներով, արդեն ութ տարի բնակվում են Մոսկվայում: Արմենն ունի ՌԴ քաղաքացիություն: Հյուրընկալվելով նրանց բնակարանում՝ ակամա հայտնվեցի Հայաստանում. հայկական բնապատկերներով նկարներ, գորգեր, նույնիսկ հայկական լավաշ ու պանիր: **Կարինեն** սիրով պատասխանեց հարցերիս ու մասնավորապես ասաց, որ ընտանիքում միայն Արմենն է աշխատում՝ ամիսը երեսուն հազար ռուբլի աշխատավարձով: Ու եթե բնակարանն իրենցը չլիներ, ապա չի պատկերացնում, թե ինչպես պետք է ապրեին: «Մի քանի տարի առաջ, մինչեւ ճգնաժամը, շատ լավ էր, ես էլ էի աշխատում: Հենց այդ ժամանակ գնեցինք այս բնակարանը, բայց հիմա ամեն ինչ փոխվել է. եթե դու ՌԴ քաղաքացի չես, ապա հնարավոր չէ աշխատել: Բախտներս բերեց՝ Արմենն ունի անձնագիր ու հիմա շինարարական ֆիրմայում է աշխատում, իսկ ես կրճատվեցի, հիմա բոլորս մնացել ենք ամուսնուս հույսին (ծիծաղում է)»: Կարինեն շարունակեց. «Խանութ ունեինք, բայց ճգնաժամի պատճառով հրաժարվեցինք այդ գործից, հիմա, ինչպես արդեն ասացի, ամուսինս շինարարություն է անում, փառք Աստծո, որ գոնե դա կա»: Կարինեն նշեց նաեւ, որ իր իմացած բոլոր մոսկվաբնակ հայ ընտանիքներն այդ վիճակում են. «Մոսկվան այլեւս առաջվանը չէ, նույնիսկ քաղաքացիություն ունենալով շատ դժվար է այստեղ ինչ-որ բանի հասնել»:

Հարցիս, թե Մոսկվայո՞ւմ են գնել այդքան համեղ հայկական լավաշը, Կարինեն ասաց՝ ոչ, Հայաստանից են ուղարկել:

«Սկզբում շատ էինք ուզում վերադառնալ, բայց հիմա արդեն «պրիվիկլի», ոնց որ էլ չեմ պատկերացնում մեզ Հայաստանում: Համ էլ երեխաներն այստեղ են «շկոլա» գնում, իրենց համար էլ դժվար կլինի»: Կարինեն ասաց նաեւ, որ ամեն ամիս, պարտադիր հարյուրից երկու հարյուր ԱՄՆ դոլար են ուղարկում Հայաստան. «Այնտեղ հո չէինք կարող այդքան գումար աշխատել: Եվ հայրենիքից լսված լուրերն էլ այդքան գոհացուցիչ չեն. միշտ թանկացումներ, նույնիսկ «խլեբն» են թանկացնում»: «Իսկ մի՞թե Մոսկվայում թանկացումներ չեն լինում» հարցիս Կարինեն պատասխանեց. «Իհարկե լինում են: Օրինակ, գիտեմ, որ «պրոդուկտը», մանավանդ մրգերը Հայաստանում ավելի էժան են, բայց այստեղ էլ փողը շատ է, բացի այդ, մեր շրջապատն արդեն այստեղ է, մեր կյանքն այստեղ ենք կառուցել, բայց երեւի մի օր վերադառնանք (ժպտում է)»:

Թողնելով Մոսկվան իր բազմաթիվ ու բազմապիսի հայերով՝ վերադառնանք...

Երեւան

Երեւանցիներ Գեւորգի ու Լիլիթի ընտանիքը մեծ սիրով ընդունեց մեզ: **Գեւորգը** մասնավորապես նշեց, որ միայն «**Ազգ**» է կարդում. «Բամբասանք չեմ սիրում», նշեց նա:

Ի տարբերություն մոսկվահայերի, որոնք մեզ հյուրասիրեցին էկզոտիկ մրգեր ու սուրճ, այստեղ սեղանն առավելապես հայկական էր, որտեղ «թագավորում» էր խաղողը:

Գեւորգը, ներկայացնելով իրենց կենցաղը, ասաց, որ աշխատում է շինարարությունում. «Իսկ կինս՝ Լիլիթը, ուսուցչուհի է: Չնայած աշխատավարձս մեկ-մեկ ուշացնում են, բայց բողոքել չեմ ուզում. չեմ սիրում, երբ հայ տղամարդը բողոքում է, ինչից ուզում է լինի: Չնայած ընդունում եմ՝ կան շատ-շատ վատ բաներ՝ թանկացումներ, անարդարություն: Շատերը հոգնում են այս ամենից, լույսի-ջրի-գազի մարդկանցից, բայց նա, ով ուզում է, գտնում է միջոցներ, նա, ով չի ուզում, գտնում է պատճառներ: Ամսական աշխատավարձս կազմում է մոտ հարյուր քսան հազար դրամ, կինս ութսունհինգ հազար է ստանում: Եթե ժամանակին տալիս են, շատ լավ ապրում ենք, եթե ոչ՝ ոչինչ, կարեւորը մեր երկրում ենք, եւ երբ մի նոր շենք ենք կառուցում կամ նոր աշակերտ կրթում, մեր քաղաքի, մեր երկրի համար ենք անում»:

Հարցիս, թե չի՞ պատրաստվում ընտանիքը տանել «մոսկվաները», Գեւորգը պատասխանեց. «Մի ժամանակ ուզում էի, անկեղծ, բայց հիմա, մանավանդ լսելով այնտեղից եկածների պատմածները, ոչ: Ո՞վ ասաց, որ այնտեղ ավելի շատ փող են աշխատում: Ոչ մեկը չի՞ մտածում, որ ավելի շատ ծախսում էլ են՝ տան վարձերով, գրանցումներով եւ այլն: Եվ հետո, օրինակ, կինս հայոց լեզվի ուսուցչուհի է, այնտեղ ի՞նչ պիտի անի՝ բարմենուհի՞ն, թե՞ ծաղիկ պիտի ծախի, բա երեխանե՞րս, նրանց դպրո՞ցը. չէ՛, երբեք:

Երեւանում արեւն արդեն մայր էր մտնում, երբ Գեւորգը հեռուստացույցից հնչող հայկական պարեղանակի տակ երեխաների հետ պար բռնեց: Դիտելով այս ամենը՝ հասկացա, որ այս ընտանիքի համար ամենեւին հետաքրքրական չեն հանրապետական-դաշնակցական-ժառանգություն եւ այլ «բառեր»: Նրանք իրենց ընտանիքի, տան «քաղաքացիներն» են:

Զգալով այս ընտանիքի էությունը, համոզվեցի, որ Գեւորգի «երբեքը» երբեք «նիկագդա» չի դառնա, հացն էլ՝ «խլեբ»:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

AZG NEW 5.QXD 9/2/2009 9:13 PM Page 1

«Խոզի գրիպի վիրուսը տարածվում է աննախադեպ արագությամբ»

Զգուշացնում է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը

Խոզի գրիպի վիրուսը աշխարհում տարածվում է աննախադեպ արագությամբ, եւ խաբնակ երկրների բնակչության մինչեւ 30 տոկոսը կարող է վարակվել այդ հիվանդությամբ: Այսպիսի հայտարարություն է արել Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) գլխավոր տնօրեն Մարգարետ Չանը փարիզյան Le Monde թերթին տված հարցազրույցում:

Դոկտոր Չանը ավելացնում է, որ եթե խոզի գրիպից մահանալու դեպքերի 60 տոկոսը կազված է առողջական ուրիշ խնդիրներ ունեցող անձանց հետ, ապա 40 տոկոսը վերաբերում է երիտասարդ տարիքի առողջ մարդկանց, որոնք 5-7 օրվա ընթացքում մահանում են վիրուսային թոքաբորբից: ԱՀԿ գլխավոր տնօրենը դա համարում է մտահոգիչ միտում:

«Այդ վիրուսը տարածվում է անհերեւակայելի արագությամբ: Վեց շաբաթում նա անցնում է այնքան տարածություն, որքան մյուս վիրուսներն անցնում են վեց ամսում», ընդգծում է դոկտոր Չանը:

ԱՀԿ-ն սեպտեմբերի 2-ին հայտարարեց, որ աշխարհում արդեն արձանագրված է խոզի գրիպով հիվանդանալու 209 438 դեպք: Առնվազն 2185 մարդ է մահացել: Վարակակիրների իրական թիվը կարող է ավելի մեծ լինել, քանի որ պետությունները այլեւս պարտավոր չեն ԱՀԿ-ին տեղեկացնել հիվանդանալու առանձին դեպքերի մասին:

Հիվանդության զոհերի թիվը հատկապես մեծ է Ամերիկայում (1876), Ասիայում (139), Եվրոպայում (85) եւ Խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանում (64):

Մարգարետ Չանը պարզաբանում է, որ վիրուսը թեեւ արագ է տարածվում, բայց մարդկանց մեծ մասին չի հիվանդացնում: Չնայած դրան, «շատ երկրներում շատ օգնության ծառայությունները գերծանրաբեռնված են»: ԱՀԿ գլխավոր տնօրենի խոսքերով, հարկավոր է նախօրոք պատրաստ լինել խաբնակ երկրների բնակչության 20-30 տոկոսի շրջանում վարակի հնարավոր տարածմանը:

Կառավարությունները պարտավոր են բավարար պաշարներ ունենալ նաեւ մյուս հիվանդությունների համար: Ներկայումս պատվաստանյութերի տարեկան արտադրությունը հասցվել է 900 մլն չափաբաժնի, որը դարձյալ անբավարար է, բայց աննախադեպ բարձր մակարդակ է անցյալում արձանագրված մյուս համաճարակային պատվաստանյութերի համեմատությամբ:

ԱՀԿ-ն նվիրատուներից խոստումներ է ստացել, որ կֆինանսավորվի 150 մլն չափաբաժնի մատակարարումը նոր զարգացող երկրներին:

Լեհաստանի նախագահը զղջում է Չեխիայի բաժանմանը իր երկրի մասնակցության համար

Լեհաստանի նախագահ **Լեխ Կաչինսկին** 2-րդ աշխարհամարտի սանձազերծման 70-ամյակին նվիրված ելույթում սխալ է համարել 1930-ականներին Լեհաստանի մասնակցությունը Չեխոսլովակիայի բաժանմանը: «Դա մեր մեղքն է: Մենք դժվարությամբ կարող ենք ներման հույս ունենալ, բայց այդուհանդերձ դա փաստ է», հայտարարել է Կաչինսկին, որի խոսքերը մեջբերում է Ինտերֆաքս գործակալությունը:

Նախագահն ասել է, որ Ադոլֆ Հիտլերի հետ ինչ-որ հարցում համաձայնության գալու փորձերից հետո օտարերկրյա կառավարությունները հասկացան, որ ամբողջատիրական վարչակարգերի հետ փոխզիջումներն անթույլատրելի են:

Կաչինսկու կարծիքով, 2-րդ աշխարհամարտից Եվրոպայի առնելիք գլխավոր դասը «կայսերական նկրտումներից իսպառ հրաժարումն է»: Դա համապատասխանում է Եվրոմիության արժեքներին:

ՌԻԱ գործակալությունը մեջբերում է նախագահի այն խոսքերը, որ ամբողջատիրության էությունը ոնձգությունն է օտար տարածքների նկատմամբ: Համանման հայտարարություն սեպտեմբերի 1-ին արել էր Լեհաստանի վարչապետ **Դոնալդ Տուսկը**: Նրա խոսքերով, արդի եվրոպացիները «մերժում են ուժեղի տիրապետությունը թույլի վրա»: Լեհաստան այցելած ՌԴ վարչապետ Վլադիմիր Պուտինի հետ Տուսկը ճնարկել է 2-րդ աշխարհամարտի սանձազերծման համար պետությունների պատասխանատվության հարցերը: Հանդիպումից հետո Տուսկը լրագրողներին ասել է, որ Լեհաստանը եւ Ռուսաստանը համատեղ կենտրոններ են ստեղծելու 1940 թ. Կատինում հազարավոր լեհ սպաների գնդակահարման մանրամասնությունների ուսումնասիրման նպատակով:

Կրետի բույնը՝ Աթենքի հրդեհների պատճառ

Հույն ճնիչները պնդում են, թե օգոստոսի 21-24-ը Աթենքի արվարձաններում մոլեգնած անտառային հրդեհները սկսվել են այն պատճառով, որ տեղաբնակ գեղջուկներից մեկը փորձել է վառել կրետի բույնը: Այդ մասին հաղորդում է ՌԻԱ գործակալությունը՝ վկայակոչելով Հունաստանի պետական հեռուստատեսության տվյալները:

Վերջիններիս համաձայն, ճնիչները եզրակացրել են, որ հրդեհը ծագել է Աթենից հյուսիս-արեւելք գտնվող Գրամմատիկո գյուղի արտում: Այնտեղ հայտնաբերվել է կրետի այրված բույն, կողքին՝ հրկիզախառնուրդի մի քանի դատարկ շիշ:

Հարցաքննության ժամանակ արտի տերը հայտարարել է, թե ինքը չի վառել կրետի բույնը: Կասկածյալը նաեւ ժխտել է, թե հրդեհը հենց այդտեղից է սկսվել: Կասկածյալի անունը չի հրապարակվում: Առայժմ հայտնի չէ՝ նրան պատասխանատվության մեղադրանք կներկայացվի՞ արդյոք:

Վերջին տվյալների համաձայն, հրդեհները Հունաստանի կենտրոնական մասում ոչնչացրել են ավելի քան 200 հազար հեկտար անտառ եւ վնասել 200 տուն: Հրդեհի տարածման վտանգը օգոստոսի 24-ին սպիտեց մարդկանց զանգվածային տարհանում սկսել Աթենքի արեւելյան արվարձաններում: Հրդեհների մարման գործում մասնագետներով եւ տեխնիկայով Հունաստանին օգնում էին Իտալիան, Ֆրանսիան, Ռուսաստանը, Ավստրիան, Կիպրոսը եւ Թուրքիան:

Օգոստոսյան հրդեհներից մարդկային զոհեր չեղան: Սակայն 2007-ին Հունաստանում անտառային հրդեհներից 77 մարդ էր զոհվել:

Եգիպտոսն ու Քուվեյթն արգելեցին երգիծական հեռուստածրագրերը

Եգիպտոսի եւ Քուվեյթի իշխանություններն արգելել են քաղաքական գործիչներին ծաղրող հեռուստածրագրերը: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը՝ հիմք ընդունելով Իրավապաշտպանական տեղեկատվության արաբական ցանցի տվյալները:

Իրավապաշտպաններին հայտնի է դարձել, որ Քուվեյթի տեղեկատվության նախարարությունն արգելել է «Ձեր ձայնը լսված է» հեռուստածրագիրը: Դրա մասնակիցները երգիծանքով էին արտահայտվել քուվեյթցի պաշտոնյաների եւ պատգամավորների հասցեին: Արգելելու որոշումը պաշտոնյաներն ընդունել են ծրագրի երեք թողարկում դիտելուց հետո:

Դարձյալ իրավապաշտպանների տվյալներով, Եգիպտոսի տեղեկատվության նախարարությունը արգելել է «Կաբինետային շոու» ծրագիրը: Այդ ծրագրի ընթացքում ծաղրի էին ենթարկվել եգիպտացի պաշտոնյաները, այդ թվում՝ վարչապետ Ահմեդ Նազիֆը:

Իրավապաշտպանները երկու երկրների իշխանություններին կոչ են անում վերանայել արգելքի որոշումները եւ եթե վերադարձնել հիշյալ երգիծական ծրագրերը: Մարդու իրավունքների պաշտպանների կարծիքով, պաշտոնյաները իրենց արգելքներով կոպտորեն խախտում են մտքերի ազատ արտահայտման իրավունքը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վրաստանն արձագանքեց, բայց ոչ պաշտոնական մակարդակով

Մեկօրյա լռությունից հետո երեկ վրացական մամուլն անդրադարձավ հայ-թուրքական հարաբերություններին ու օգոստոսի 31-ին Շվեյցարիայում կնքված հայտարարությանը: Կովկասի հարցերով փորձագետ Մամուկա Արեշիձեն նկատել է, որ հայ-թուրքական հարաբերությունների լավացումը կնպաստի տարածաշրջանում խաղաղության հաստատմանը, ինչը ողջունելի է: Սակայն երկու երկրների հարաբերությունների բարելավումը ինչ-որ կերպ թուլացնում է Վրաստանի դերակատարությունն ու գործառույթները: Արեշիձեն նշել է, որ Վրաստանը Հայաստանի համար միակ տարանցիկ երկիրն էր, որ մատակարարում էր առաջին անհրաժեշտության ապրանքները, ինչը իսկայական շահույթ էր բերում Վրաստանին:

«Վրաստանը կարող էր տարիների ընթացքում օգտագործել այդ շանսն եւ ամրապնդել իր հանգուցային դերակատարությունը եւ մեծ հաջողություններ հասնել: Բայց չարեց, ու դա շատ վատ է մեզ համար», ընդգծել է Արեշիձեն:

Խորհրդարանում եվրոինտեգրման հանձնաժողովի նախագահ Դավիթ Դարչիաշվիլիի խոսքերով՝ Հայաստանն ու Թուրքիան հարեւաններ են ու կարեւոր գործընկերներ Վրաստանի համար, եւ այդ երկու պետությունների հարաբերությունների նորմալացումը դրական կազդի Վրաստանի վրա:

«Յուրաքանչյուր պետություն ունի իր ազգային շահերն ու պատկերացումները: Միգուցե կարծիքներն այս կամ այն հարցի շուրջը տարբեր լինեն, սակայն մեզ համար գլխավորն այն է, որ ունենք բարիդրացիական հարաբերություններ երկու պետությունների հետ: Եթե մեր հարեւանները նորմալ հարաբերություններ ունեն ոչ միայն Վրաստանի, այլեւ միմյանց հետ, դա նպաստավոր է տարածաշրջանում կայունության հաստատման համար: Իսկ տարածաշրջանային կայունությունը զարգացման գլխավոր նախապայմանն է», ընդգծել է Դարչիաշվիլին:

Ինչեւէ, վերոնշյալ երկու կարծիքները Վրաստանի պաշտոնական տեսակետը չեն արտահայտում: Այն դեռեւս հայտնի չէ: Լռում են թե՛ նախագահ Սաակաշվիլու վարչակազմում, թե՛ արտգործնախարարությունում:

Հ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Փիջին հեռացվեց Բրիտանական ընկերակցությունից

Կղզի-պետություն Ֆիջին հեռացվել է հինգ տասնյակ բրիտանական նախկին գաղութներ եւ այլ պետություններ ընդգրկող Բրիտանական ընկերակցության կազմից: Ընկերակցության գլխավոր քարտուղար Կամալեշ Շարման հայտարարել է, որ չնայած նախազգուշացումներին, Ֆիջին ոչինչ չի արել ժողովրդավարությունը վերականգնելու եւ քաղաքական ճգնաժամը հաղթահարելու ուղղությամբ: Ուստի այդ պետությունն այլեւս չի կարողանա մասնակցել Բրիտանական ընկերակցության միջկառավարական խորհրդակցություններին եւ մարզական մրցումներին, նաեւ չի կարողանա օգնություն ստանալ կազմակերպության անդամներից:

Ֆրանսպրես գործակալությունը մեջբերում է Շարմայի այն խոսքերը, թե Ֆիջիի զինվորական առաջնորդ Վորենգե «Ֆրենկ» Բաինիմարամայի խոստումներն ու հավաստիացումները չեն հաստատվում իրական գործողություններով:

2009-ի գարնանը Ֆիջիի գանգատարկման դատարանը անօրինական ճանաչեց 2008 թ. հեղաշրջման հետեւանքով իշխանության գլուխ անցած Բաինիմարամայի ժամանակավոր կառավարությունը: Ի պատասխան՝ երկրի նախագահ Ռատու Յոսեֆաս Իլոիլոն հեռացրեց դատավորներին, չեղյալ հայտարարեց սահմանադրությունը եւ իշխանությունը վերադարձրեց Բաինիմարամային: Դրանից հետո վարչապետը հայտարարեց, որ 2014-ից առաջ նախագահական ընտրություններ չեն անցկացվելու:

2009-ի մայիսին քաղաքական ճգնաժամի պատճառով Ֆիջին հեռացվել էր Խաղաղօվկիանոսյան կղզի-պետությունների համաժողովից:

Գործազրկությունը Եվրոպայում

Եվրոմիությունում գործազրկության մակարդակը հուլիսին հասել է 9,5%-ի՝ սահմանելով տասնամյա նոր ռեկորդ: Եվրոստատի տվյալներով, հունիսի համեմատ, հուլիսին եվրոգոտու 16 երկրներում գործազուրկների թիվն ավելացել է 167 հազարով՝ կազմելով 15 միլիոն:

Ամենածանր վիճակում է հայտնվել Իսպանիան, որտեղ գործազրկության մակարդակը կազմում է 18,5%: Նրան հաջորդում են Լատվիան եւ Լիտվան, համապատասխանաբար 17,4 եւ 16,4 տոկոս գործազրկության ցուցանիշներով:

Եվրոպական տնտեսության առաջատարը համարվող Գերմանիայում գործազրկությունը հասել է 8,3%-ի՝ կազմելով 3,4 մլն մարդ: Նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ՝ գործազուրկների թիվն ավելացել է 276 հազարով, նախորդ ամսվա համեմատ՝ ընդամենը 9 հազարով:

Եվրոգոտու առավել հաջողակ երկրներն են Նիդեռլանդները (3,4%) Ավստրիան (4,4%): Հուլիսին գործազրկության մակարդակն աճել է եվրոգոտու բոլոր երկրներում՝ բացի Բելգիայից: Այստեղ այդ ցուցանիշը նվազել է՝ 8,1%-ից իջնելով մինչեւ 8%:

Հ. ԱՓՅԱՆ

Պինոչետի 129 հանցակիցներ կձերբակալվեն

Չիլիում դատավոր Վիկտոր Մոնտիլյոն կարգադրել է ձերբակալել նախկին բռնատեր Աուգուստո Պինոչետի 129 հանցակիցների: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը՝ վկայակոչելով դատարանի աղբյուրները:

Հետախուզվող անձինք Չիլիի գաղտնի ոստիկանության նախկին գործակալներ են, իրավապահ մարմինների աշխատակիցներ եւ զինծառայողներ: Բոլորն էլ կասկածվում են «Կոլոմբո» եւ «Կոնդոր» գործողություններին մասնակցելու մեջ:

1970-ականներին լատինամերիկյան որոշ վարչակարգերի կազմակերպած այդ երկու արշավների նպատակը ձախամետ քաղաքական կազմակերպությունների գործունեության ճնշումն էր: Կիրառվում էին առեւանգումներ, ձերբակալություններ, խոշտանգումներ: Միայն «Կոլոմբո» գործողության ընթացքում 1975-ին սպանվեցին Չիլիի ընդդիմության 119 ներկայացուցիչներ:

Բացի դրանից, կասկածյալներն ամբաստանվում են 1976-ին 10 կոմունիստների անհետացմանը մեղսակից լինելու մեջ:

Ավելի վաղ Չիլիում արդեն անցկացվել էին Պինոչետի զինակիցների դատավարություններ: 2008-ին «Կոլոմբո» գործողության հետաքննության շրջանակներում ձերբակալվել էին 98 չիլիացիներ, որոնց թվում էր գաղտնի ոստիկանության նախկին տնօրեն Մանուել Կոնտրերասը: Նա դատապարտվել էր կրկնակի ցմահ բանտարկության:

Ինքը՝ գեներալ Պինոչետը, առողջական վիճակի պատճառով կարողացել էր խուսափել պատժից: Նա մահացել էր 2006-ի դեկտեմբերին:

AZG NEW 6.QXD 9/2/2009 8:31 PM Page 1

«Հայաստանում հողը սուրբ է, եւ մարդիկ էլ կրում են իրենց մեջ այդ լույսը»

Դուդուկի հնչյունները փոխեցին հունգարացի Սաբո Լասլոյի կյանքը

Վաչե Հովսեփյանի դուդուկի հնչյունները ստիպում են ոչ միայն հուզվել եւ արտասվել, այլեւ թեզ հայ զգալ, անգամ եթե տարիներ շարունակ ապրել ես՝ չհեռաբրբվելով Հայաստան երկրով:

37-ամյա հունգարացի Սաբո Լասլոն 7 տարի առաջ պատահաբար լսեց Վաչե Հովսեփյանի «Սիրեցի, յարս տարան» կատարումը: Տպավորությունն այնքան մեծ էր եւ հուզիչ, որ ընդամենը մեկ կատարումը ստիպեց նրան փոխել իր կյանքի բնականոն հունը: Այդ ժամանակվանից ի վեր տարվա մեկ հատվածը Սաբո Լասլոն ապրում է Հայաստանում, սովորում դուդուկ նվագել, ուսումնասիրում է հայոց լեզուն եւ վայելում հայկական բնաբխարհը:

«Երբ առաջին անգամ լսեցի Վաչե Հովսեփյանի դուդուկը, պարզապես ջրվեժ էի դարձել: Ցիուզվել եւ չարտասվել այդ մեղեդու ներքո անհնար է: Եվ հասկացա, որ իմ կյանքում ես շարունակ այս պահին էի սպասել: Մինչ այդ Հայաստանի մասին քիչ գիտեի, սկսեցի հետաբրքրվել այս հրաշք երկրով, իմ ծագմամբ եւ շատ էի ուրախացել, երբ պարզվեց, որ հայկական արյուն ունեմ: Ես ինձ հայ եմ համարում: 100 տոկոսով հայ եմ, 100 տոկոսով հունգարացի», ասում է Սաբո Լասլոն: Հայերեն խոսում է առանց դժվարության, թեպետ ասում է, որ դեռ չի խոսում այնպես, ինչպես կցանկանար: «Սովորում եմ ամեն օր», ասում է:

Մասնագիտությամբ հնչունային օպերատոր է, սակայն կյանքի գործն է դարձել դուդուկին փայլուն տիրապետելը: Ելույթ է ունենում միայն Հունգարիայում: «Հայաստանում նվագելը մեծ պատասխանատվություն է: Դուդուկի հնչյունները հայերը հոգով եւ ուրով են զգում: Հայերի նման դուդուկ նվագելու համար հարկավոր է անցնել եւ զգալ հազարամյա պատմությունը, հայի հոգի ունենալ», ասում է Սաբոն:

Հիանում է հայկական ժողովրդական երաժշտությամբ, ելույթ ունենալիս ժողովրդական ստեղծագործություններ է նվագում: «Ես Հունգարիայի ամենալավ եւ ամենավաս դուդուկահարն եմ, որովհետեւ դեռեւս միակն եմ», նկատում է նա:

Ասում է, որ Հայաստանում ապրելու առաջին ամիսներին դժվարությունները շատ են եղել: Լեզուն չէր հասկանում, շատ էին դեպքերը, երբ նրան պարզապես խաբում էին: «Մտածում էին, դե՛, արտասահմանցի եմ, ժպտում էին, սակայն վատ ապրանք էին վաճառում: Սխալ նվագում էի, սակայն ուսուցիչներս ասում էին, որ շատ լավ է: Հունգարիայում այդպես չէ, եթե մարդը դուր չի գալիս, երբեք չեն ժպտում: Հիմա խաբելը դժվար է, հասկանում եմ մարդկանց հոգեբանությունը», ասում է:

Եվրոպական կանոնակարգված ապրելակերպից հետո Հայաստանում նրան սկզբից զարմացնում էր կյանքի հայկական ընթացքը: «Այժմ կյանքը Հայաստանում շատ է փոխվել: Բայց յոթ տարի առաջ խնդիր էին տան ջեռուցումը, տրանսպորտը, կենցաղային պայմանների ապահովումը: Թեպետ երթուղային տախիներից օգտվելը մինչ օրս էլ անհարմար է», նշում է նա:

Փոխարենը, սակայն, Հայաստանում սիրում է մարդկանց ջերմությունը, հողն ու ջուրը: «Հայաստանում հողը սուրբ է, եւ մարդիկ էլ կրում են իրենց մեջ այդ լույսը: Դուք գուցե չեք էլ նկատում դա, որովհետեւ այդպես է դարձել շարունակ», ասում է Սաբո Լասլոն:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ձնհալը սկսվեց

Մեր օրերում չտեսնված եւ չլսված բան է մամուլով որեւէ իշխանավորի գովերգելը, առավել եւս շնորհակալություն հայտնելը: Այնուամենայնիվ, խախտելով այդ ավանդույթը, ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանին:

Գովերգելու փաստեր եւ առիթներ շատ կան. սկսած երաժշտական բազմաթիվ փառատոներից, տարբեր համույթներ ստեղծելուց, ընդհանրապես արվեստի եւ մշակույթի աննախադեպ զարգացումից, վերջացրած Մինասի քայքայված եւ համարյա կորած որմնանկարների վերակենդանացումից: Նա արեց եւ անում է այն, ինչ չէին կարողացել կատարել վերջին 20 տարվա մշակույթի բոլոր նախարարները միասին վերցրած: Վերջին տարիներին, չնայած շատ մասնագետների խոր լռությանը, շատերը, այդ թվում նաեւ ես, աղմկում էինք, դժգոհում մեր երաժշտության, հատկապես երգի աղավաղման եւ անորակ կատարման համար:

Դժգոհում էր նաեւ այդ ամենի գլխավոր մեղավորներից մեկը՝ «միջակության կնքահայր» Արթուր Գրիգորյանը, որը դեռ երկու տարի առաջ հրապարակայնորեն հայտարարեց.- «Ինձ նյարդայնացնում է այն, որ այսօրվա հայ էստրադան (որի 80 տոկոսը իր սաներն են- Կ.Ք.) վատ ճանապարհով է գնում: Սթափվեք, հայ էստրադայի երգիչներ, էս ի՞նչ եք անում... էս ի՞նչ եք երգում...» («Իսկական իրավունք», 24.08.2007թ.): Եվ սա ասում է այն մարդը, որը բազմացրեց եւ էստրադա շոյրեց անորակ երգիչների մի մեծ «ծաղկեփունջ» ու ցանկանում էր ապացուցել, որ վոկալի մեջ ձայնը պարտադիր չէ: Հասմիկ Պողոսյանը եւս գիտակցում էր, որ միջակությունը ջրի երես է դուրս եկել, խորտակելով թե՛ նախկին եւ թե՛ ներկայիս շնորհալի եւ տաղանդավոր երգերը եւ երգիչներին: ԴԱ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆՆ է: Սակայն նա չէր կարող լրագրողների նման ինքնադատել եւ մի կողմ քաշվեր: Նա շատ լավ գիտի, որ այդ անտաղանդները պատշտպանվում են վերեւների եւ հատկապես Հ1-ի կողմից (նա նույնիսկ տարվա լավագույնի «մրցույթում» փորձեց զսպաբարիկ հագցնել Հ1-ին): Ոչինչ չստացվեց: Գիտեր, որ նրանց պաշտպանում են նաեւ ներքեւից. վերջին 20-25 տարում ծնվածների մի մասը, որոնք կյանքում ոչ մի երաժշտություն չէին լսել, «աստղերից» բացի:

Նա գործեց շատ խելացի, հմուտ պետական գործչի գործելակերպով: Ընդհարման մեջ չմտավ ոչ վերեւների եւ ոչ էլ ներքեւների հետ, չվիրավորեց նաեւ միջակությանը: Նա ընդամենը մի օրենք թարմացրեց՝ արգելեց ֆոնոգրամայով ընթացող համերգները եւ պահանջեց կենդանի ձայն:

Այո՛, նա ոչ մի «աստղի», ոչ մի վաստակավորի չարգելեց բեմ դուրս գալ՝ խնդրեմ, բեմը բոլորի համար է, ազատ է, եթե երգիչ ես՝ երգիր կենդանի ձայնով:

Աչքերս լույս, սկսվեց ձնհալը: Պետք է տեսնել եւ զգալ, թե Նարգիսի նման ինքնասիրահարված «երգիչները» այդ նույն Նարգիսի օրինակով կամաց-կամաց ինչպես են խորտակվում եւ անփառունակ վախճան ունենում:

Նրանք չեն կարողանում երգել, նրանց ձայնը հանդիսատեսին եւ հեռուստադիտողին չի հասնում, երգի ժամանակ քրտնում են ու ջուր կտրում, ստիպված դիմում են դահլիճին, անընդհատ բացականչելով՝ «ձեր ձայնը չեմ լսում», միկրոֆոնը ուղղում են դեպի հանդիսատեսը եւ բղավում՝ «վերեւում նստածներ, թույլ եք, պարտեր եւ այլն, եւ այլն», իսկ ոմանք ստիպված բեմի հետեւում մի քանի երգիչների են կանգնեցնում՝ դամ պահելու համար եւ դիմում բազմաթիվ արտածմլիկ միջոցների... Ոչինչ չի ստացվում: Սառույցը հալվում է, «աստղերը մարում են»... Ինչ վերաբերում է հանդիսատեսին եւ հեռուստադիտողին, ապա սրանց համար էլ է մտածել նախարարը: Համերգի վերջում բաց է թողնում հիանալի ձայնով օժտված, բայց ժամանակին աչքաթող արված մի Համլետ Գեւորգյանի, մի Լեյլի Սարիբեկյանի կամ էլ Միսթր Իքսի, լավագույն օպերայի երգչի եւ անխոս դիմելով հանդիսատեսին, ապացուցում, թե ով է երգիչը, ով՝ չերգիչը: Թողնում է, որ ընտրի հանդիսատեսը:

Իսկ դահլիճի ծափահարությունները արդարացնում են նախարարի կանխատեսումները:

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին «Արմենիայի» միջոցով ցուցադրված համերգը դրա վառ ապացույցն է...

ԿԱՌԼԵՆ ՔԱԼԱՇՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Հայրենի արուեստագէտ Արտակ Կիրակոսեանի ի նպաստ

Համերգ Մոնթրէալի մէջ

Յուլիսի 11-ը յիշատակելի օր մը եղաւ մոնթրէալահայութեան համար: Հոծ բազմութիւն մը հաւաքուած էր Հայ աւետարանական առաջին եկեղեցիին մէջ, գաղութիս յայտնի երգչուհի Յասմիկ Գասպարեանի շուրջ, որ գաղափարը յղացաւ կազմակերպելու գեղեցիկ համերգ մը՝ նիւթապէս աջակցելու Գիւմրի ծնած իր արուեստակից, հայրենի երգիչ, ծանրապէս վիրաւորուած Արտակ Կիրակոսեանի վիրաբուժական գործողութեանց կարիքներուն:

Հանդէսին բացումը կատարող տիկին Էբի Հաճճար յիշեց ձեռնարկը նախաձեռնողներ Յասմիկ Գասպարեան եւ Աւետիս Սալիզեան ամոլը, ապա Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան «Սանահին» մասնաճիւղը իբր կազմակերպիչ, գործակցութեամբ Հայ աւետարանական եկեղեցւոյ:

Հանդիսավար Աւետիս Սալիզեան ներկաներուն բացատրեց այն անձնազոհ պահերը, որ ապրեցաւ Արտակ՝ բեմին վրայ ինկած լուսարձակէ մը փրկելու համար երեք հայ երախաներու կեանքը: Դժբախտ դէպքը պատահած էր 26 մայիս 2008-ին Սարդարապատի մէջ, Հայաստանի անկախութեան տօնակատարութեան փորձերուն ընթացքին: Արտակ ամբողջ մարմնով ծածկած է երեխաները, սակայն ողնայարը վնասուած եւ այժմ անդամալոյծ, պիտի ենթարկուի քանի մը գործողութիւններու եւ երկար դարմանումներու Գերմանիոյ մէջ: Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած են Արտակին ի նպաստ շարք մը ձեռնարկներ: Ահա Մոնթրէալն ալ կը միանայ այդ շարքին, շնորհիւ Յասմիկ Գասպարեանի գնահատելի ջանքերուն:

Հայ եւ եւրոպացի երգահաններու գործերու կատարմամբ ելոյթ ունեցան սրնգահար Սագօ-Վաչէ Պոյաճեանը, դաշնակահար Անի Պաղիկեանը, ջութակահար Ռոբերտ Մարգարեանը, Կատերինա Բրագինան (թաւջութակ) եւ Խաչատուր Ղազարեանը (դաշնակ), սոփրանօ Յասմիկ Գասպարեանը, երգիչ Էլի Պէրպէրեանը, երգիչ եւ խմբավար Վարուժան Մարգարեանը, ասմունքող Նարեկ Ղազարեանը եւ վերջապես 15 հոգիէ բաղկացած Imperial լարային նուագախումբը:

ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՏԷՊԱՏԵԱՆ-ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
Մոնթրէալ, Կանադա

Զեֆրի Կոշկարյանն արժանացել է «Փեն» գրական մրցանակի

Միջազգային «Փեն» գրական կազմակերպության ամերիկյան մասնաճյուղը այս տարի իր թարգմանական աշխատանքների հիմնադրամի մրցանակներից մեկը շնորհել է ամերիկահայ գրող եւ թարգմանիչ Զեֆրի Մայքլ Կոշկարյանին, տեղեկացնում է Կանադայում հրատարակվող «Արագայ» շաբաթաթերթը:

Կոշկարյանը Հակոբ Օշականի «Մնացորդաց» կոթողային անավարտ վեպի թարգմանությունը սկսել է 1990-ականներին, ապա ժամանակավոր դադարից հետո, բարեկամների քաջալերանքի եւ օժանդակության շնորհիվ նոր թափով է վերսկսել աշխատանքը եւ մի հատված ուղարկելով «Փենին»՝ արժանացել մրցանակի:

Այժմ նա ոգեւորված հույս ունի ավարտին հասցնել եւ անգլերենով լույս ընծայել վեպի առաջին հատորը:

Ըստ «Արագայի» լրատվության՝ Օշականը «Մնացորդացը» գրելու ընթացքում, երբ պատմության թելը սկսել էր մոտենալ Հայոց ցեղասպանության տարիներին, սրտի կաթված էր ստացել եւ չէր կարողացել ամբողջացնել վեպը:

Հ. Ծ.

Թումանյանական հեքիաթի օր

Արդեն չորրորդ տարին է, ինչ Լոռու մարզի Դսեղ գյուղում Տիկնիկային արվեստի գործիչների միջազգային միության հայկական կենտրոնը՝ ՅՈՒՆԻՄԱ-Հայաստանը, կազմակերպում է «Թումանյանական հեքիաթի օր» խորագիրը կրող տիկնիկային թատրոնների միջազգային փառատոն: Փառատոնի նպատակն է նպաստել եւ ծառայել մատաղ սերնդի գեղագիտական դաստիարակությանը: Ինչպես տեղեկացրեց փառատոնի ղեկավար եւ «Հայկական կենտրոնի» տնօրեն **Արմեն Սաֆարյանը**, սեպտեմբերի 5-11-ը փառատոնը հյուրընկալելու է 20 տիկնիկային թատերախմբերի եւ 4 թատերախմբերի ղեկավարների՝ Հայաստանից, Արցախից, Ջավախքից, Սլովենիայից, Լիտվայից, Հունգարիայից, Վրաստանից: Փառատոնի հանդիսավոր բացումը տեղի կունենա հայ մեծանուն գրողի ծննդավայր Դսեղ գյուղի կենտրոնական հրապարակում: Հաջորդ օրերին փառատոնի ծրագիրը կշարունակվի Դսեղի վերանորոգված մշակույթի տան եւ գյուղապետարանի դահլիճներում: Փառատոնի օրերին մասնակիցների համար կանցկացվեն վարպետության դասեր, կլինեն շատ անակնկալներ: Փառատոնի ընթացքում երեխաներին կներկայացվեն Նինա Հովնանյանի «Դիլի արջուկը» հեքիաթի հերոս Դիլին եւ Լոնդոնում ապրող մեր օրերի հեքիաթագիր Նունե Սարգսյանի «Նենսի հերոսը» հեքիաթի գիրքը: Պրն Սաֆարյանը նշեց, որ այս փառատոնին նոր ներկայացումով հանդես կգա Շուշիի երվանդ Մանարյանի անվ. տիկնիկային թատրոնը, ներկայացնելով Ռ. Առաքելյանի «Արեւիկը հասկացավ» հեքիաթը:

Փառատոնը հրավիրել է հանրապետության տարբեր մարզերից բեմադրիչների, նկարիչների, տիկնիկագործների եւ ստեղծել հնարավորություն, որպեսզի նրանք 6 օրերի ընթացքում մասնակցեն վարպետության դասընթացների, որոնք կվարեն դրսից եկած մասնագետները: Կցուցադրվի նաեւ Վրաստանում ապրող հայտնի տիկնիկագործ Դավիթ Դավթյանի մասին պատմող «Դավթյանի տանը» ֆիլմը եւ էլի շատ անակնկալներ կլինեն, վստահեցնում էր փառատոնի տնօրենը: Նա երախտագիտությամբ նշեց, որ փառատոնին աջակցում են մշակույթի նախարարությունը, նախագահի աշխատակազմը, Լոռու մարզպետարանը, «Վիվասել-ՄՏՍ» ընկերությունը: Փառատոնը տարեցտարի ընդլայնվում է ու ճանաչում բերում նաեւ արտերկրում, ուր հաճախ հրավիրվում են Հայաստանի թատերախմբերը՝ մասնակցելու տարբեր փառատոների:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

AZG NEW 7.QXD 9/2/2009 10:15 PM Page 1

ԱԶԳ **Մարզական**

Խաղային փորձ ունեցող լեգեոնականները սակավաթիվ են

Բերեզովսկին բացակայում է, Փաշաջյանը հայտվել է ծանր իրավիճակում

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականը սկսել է նախաաստրաստությունը սեպտեմբերի 5-ին եւ 9-ին Բոսնիայի եւ Հերցեգովինայի ու Բելգիայի ընտրանիների հետ կայանալիք ընտրական մրցախաղերին: Առաջին հանդիպումը «Հանրապետական» մարզադաշտում կսկսվի ժամը 20-ին, երկրորդ մրցախաղի սկիզբը կտրվի ժամը 21-ին:

Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստները հանգրվանել են Երեւանի «Ռեջինե» հյուրանոցում, իսկ մարզումներն անցկացնում են Երեւանում կայացած ընկերական մրցախաղում: Առաջին խաղում նա չկարողացավ իրեն դրսեւորել եւ դա բնական է: Ժամանակ է անհրաժեշտ նոր խաղընկերների հետ մերվելու, համագործակցություն հաստատելու համար: Բայց դաստելով Իսրայելի առաջնությունում նրա ելույթներից, Յավրույանը մեծ ներուժ ունի եւ ունակ է ուժեղացնելու ՀՀ հավաքականի հարձակման գիծը: Մեկնարկային երկու խաղում Յավրույանն իր օգտին արդեն 3 գոլ է գրանցել:

Կիսապաշտպանական օղակում կարող են հայտնվել «Փյունիկի» երիտասարդ ֆուտբոլիստ Արթուր Եդիգարյանը, ինչպես նաեւ որոշ ընդմիջումից հետո կրկին հավաքական հրավիրված ուլիսցիներ Կարեն Ալեքսանյանն ու Դավիթ Գրիգորյանը: Առաջին անգամ հավաքական է հրավիրվել արարատցի Արտակ Գրիգորյանը: Ընդհանուր առմամբ հավաքի են հրավիրվել 20 ֆուտբոլիստներ:

Վարդան Մինասյանը հրաժարվել է փորձառու Արթուր Ոսկանյանի եւ Համլետ Մխիթարյանի ծառայություններից, որոնք լավ մարզավիճակում չեն: Վնասվածքի պատճառով հավաքական չի հրավիրվել բրազիլացի Մարկոսը: Այս անգամ էլ հրավեր չի ստացել մեր հավաքականի երբեմնի առաջատարներից մեկը՝ Լեւոն Փաշաջյանը: 2007-ի Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստը ներկայումս հայտնվել է ծանր իրավիճակում: 2007-ի մրցաշրջանի ավարտից հետո նա 4 տարվա պայմանագիր կնքեց շվեդական ԳԱԻՍ-ի հետ: Սակայն թիմում նրա գործերն այնքան էլ հաջող չընթացան: Նա պատրաստվում էր տեղափոխվել հունական ՊԱՕԿ, սակայն վերջին պահին գործարքը տեղի չունեցավ: Եվ թեեւ ձմռանը Փաշաջյանին «Փյունիկն» առաջարկել էր վերադառնալ հարազատ ակումբ, սակայն նա նախընտրեց նորվեգական «Ֆրեդրիկստադը», որտեղ պետք է հանդես գար վարձավճարով: Բայց այստեղ էլ հայ ֆուտբոլիստը հնարավորություն չունեցավ իրեն դրսեւորելու: Ըստ նրա, թիմի մարզիչը նախընտրում էր ակումբի հետ պայմանագիր ունեցող ֆուտբոլիստներին: Ուստի Փաշաջյանը շատ հազվադեպ էր խաղադաշտ դուրս գալիս:

Իսկ երբ մրցաշրջանի ավարտից հետո նա վերադարձավ ԳԱԻՍ, պարզվեց, որ թիմի ղեկավարությունը նրան չի հայտավորել Շվեդիայի առաջնությունում: Այսպես 2007-ի Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստը մնաց խաղից դուրս: Այժմ նա ստիպված է սպասել, մինչեւ հունվարին բացվի տրանսֆերային պատուհանը:

Ընդհանրապես վերջին տարիներին արտերկիր մեկնած ֆուտբոլիստներն առաջադիմելու փոխարեն կորցրին իրենց խաղային որակները եւ ստիպված էին վերադառնալ Հայաստան: Նրանք հիմնականում մեր ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստներն էին: Ուստի պատահական չէ, որ Հայաստանի հավաքականն ընտրական մրցաշարում հայտնվել է անմխիթար վիճակում՝ 6 խաղում վաստակելով ընդամենը մեկ միավոր:

«Փյունիկի» մարզադպրոցի մարզադաշտում: Ի տարբերություն հավաքականի նախորդ հավաքների, այս անգամ լեգեոնականների թիվն այնքան էլ մեծ չէ: Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Վարդան Մինասյանը որոշել է հավաքի հրավիրել միայն խաղային փորձ ունեցող ֆուտբոլիստներին, ինչը ճիշտ որոշում է: Այս առումով որոշ բացառություն են կազմում պաշտպան Ռոբերտ Արզումանյանը («Ռանդերս», Դանիա) եւ կիսապաշտպան Արարատ Առաֆելյանը («Մետալուրգ», Դոնեցկ), որոնք հազվադեպ են ընդգրկվում իրենց թիմերի կազմում: Բելառուսի ԲԱՏԷ տեղափոխված Հովհաննես Գոհարյանն էլ առայժմ միայն փոխարինման է դուրս գալիս: Այնպես որ, խաղային զգալի պրակտիկա ունեն միայն մնացած չորս լեգեոնականները՝ Քարամյան եղբայրները, Հենրիխ Մխիթարյանն ու Եղիա Յավրույանը: Ըստ տրամաբանության, հենց նրանք պետք է առաջիկա երկու հանդիպումներում կազմեն մեր հավաքականի հարվածային ուժը:

Թել Ավիվի «Մաքաբիում» հանդես եկող Եղիա Յավրույանը մեր հավաքականի նորեկներից է: Նա իր նորամուտը Հայաստանի ազգային հավաքականում նշեց օգոստոսի 12-ին Մոլդովայի ընտրանու հետ Երեւանում կայացած ընկերական մրցախաղում: Առաջին խաղում նա չկարողացավ իրեն դրսեւորել եւ դա բնական է: Ժամանակ է անհրաժեշտ նոր խաղընկերների հետ մերվելու, համագործակցություն հաստատելու համար: Բայց դաստելով Իսրայելի առաջնությունում նրա ելույթներից, Յավրույանը մեծ ներուժ ունի եւ ունակ է ուժեղացնելու ՀՀ հավաքականի հարձակման գիծը: Մեկնարկային երկու խաղում Յավրույանն իր օգտին արդեն 3 գոլ է գրանցել:

Իհարկե, առաջիկա հանդիպումներում մեր հավաքականի համար մեծ կորուստ կլինի փորձառու դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկու բացակայությունը: Պարզ է, որ դարպասի պաշտպանությունը վստահվելու է Գեւորգ Կասպարովին, թեեւ հավաքի են հրավիրվել նաեւ «Փյունիկի» եւ «Բանանցի» դարպասապահներ Գրիգոր Մելիխետյանն ու Ստեփան Ղազարյանը: Կասպարովն ազգային հավաքականում խաղալու զգալի փորձ ունի արդեն: Բայց մտահոգում է այն, որ նա անվստահ խաղաց մոլդովացիների դեմ պայքարում: Իսկ առաջիկա մրցակիցներն իրենց կարողություններով զգալիորեն գերազանցում են Մոլդովայի հավաքականին:

Ավելի փորձառու ֆուտբոլիստներ են ընդգրկվել պաշտպանական օղակում: Հավաքականում իր 107-րդ եւ 108-րդ հանդիպումներին է նախապատրաստվում մեր ընտրանու 37-ամյա ավագ Սարգիս Հովսեփյանը: Զգալի փորձառություն ունեն «Միկայի» ֆուտբոլիստներ Ալեքսանդր Թադեւոսյանն ու Աղվան Մկրտչյանը, ինչպես նաեւ փյունիկցի Վահագն Մինասյանը: Հավաքին մասնակցում են նաեւ ուլիսցի Հրայր Մկոյանն ու «Բանանցի» պաշտպան Էդուարդ Կակոսյանը:

Կիսապաշտպանական օղակում կարող են հայտնվել «Փյունիկի» երիտասարդ ֆուտբոլիստ Արթուր Եդիգարյանը, ինչպես նաեւ որոշ ընդմիջումից հետո կրկին հավաքական հրավիրված ուլիսցիներ Կարեն Ալեքսանյանն ու Դավիթ Գրիգորյանը: Առաջին անգամ հավաքական է հրավիրվել արարատցի Արտակ Գրիգորյանը: Ընդհանուր առմամբ հավաքի են հրավիրվել 20 ֆուտբոլիստներ:

Վարդան Մինասյանը հրաժարվել է փորձառու Արթուր Ոսկանյանի եւ Համլետ Մխիթարյանի ծառայություններից, որոնք լավ մարզավիճակում չեն: Վնասվածքի պատճառով հավաքական չի հրավիրվել բրազիլացի Մարկոսը: Այս անգամ էլ հրավեր չի ստացել մեր հավաքականի երբեմնի առաջատարներից մեկը՝ Լեւոն Փաշաջյանը: 2007-ի Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստը ներկայումս հայտնվել է ծանր իրավիճակում: 2007-ի մրցաշրջանի ավարտից հետո նա 4 տարվա պայմանագիր կնքեց շվեդական ԳԱԻՍ-ի հետ: Սակայն թիմում նրա գործերն այնքան էլ հաջող չընթացան: Նա պատրաստվում էր տեղափոխվել հունական ՊԱՕԿ, սակայն վերջին պահին գործարքը տեղի չունեցավ: Եվ թեեւ ձմռանը Փաշաջյանին «Փյունիկն» առաջարկել էր վերադառնալ հարազատ ակումբ, սակայն նա նախընտրեց նորվեգական «Ֆրեդրիկստադը», որտեղ պետք է հանդես գար վարձավճարով: Բայց այստեղ էլ հայ ֆուտբոլիստը հնարավորություն չունեցավ իրեն դրսեւորելու: Ըստ նրա, թիմի մարզիչը նախընտրում էր ակումբի հետ պայմանագիր ունեցող ֆուտբոլիստներին: Ուստի Փաշաջյանը շատ հազվադեպ էր խաղադաշտ դուրս գալիս:

Իսկ երբ մրցաշրջանի ավարտից հետո նա վերադարձավ ԳԱԻՍ, պարզվեց, որ թիմի ղեկավարությունը նրան չի հայտավորել Շվեդիայի առաջնությունում: Այսպես 2007-ի Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստը մնաց խաղից դուրս: Այժմ նա ստիպված է սպասել, մինչեւ հունվարին բացվի տրանսֆերային պատուհանը:

Ընդհանրապես վերջին տարիներին արտերկիր մեկնած ֆուտբոլիստներն առաջադիմելու փոխարեն կորցրին իրենց խաղային որակները եւ ստիպված էին վերադառնալ Հայաստան: Նրանք հիմնականում մեր ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստներն էին: Ուստի պատահական չէ, որ Հայաստանի հավաքականն ընտրական մրցաշարում հայտնվել է անմխիթար վիճակում՝ 6 խաղում վաստակելով ընդամենը մեկ միավոր:

Նահանջ երկու հորիզոնականով

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ֆուտբոլի ազգային հավաքականների դասակարգման հերթական ցուցակը: Հայաստանի հավաքականը նախորդ ամսվա համեմատ վարկանիշը նվազեցրել է 12-ով, նահանջել է 2 տեղով եւ այժմ 231 միավորով զբաղեցնում է 125-րդ հորիզոնականը: Մեր ընտրանին տեղ է զբաղեցրել Չադի եւ Բուրունդիի հավաքականների հարեւանությամբ:

Ընտրական առաջիկա հանդիպումներում մեր ընտրանու մրցակիցները բավական բարձր դիրքեր են զբաղեցնում: Բոսնիա եւ Հերցեգովինայի հավաքականը 682 միավորով 46-րդ տեղում է: Բոսնիացիները եւս 2 տեղով նահանջել են, սակայն վարկանիշը ավելացրել են 2-ով: 68-րդ հորիզոնականում է հանգրվանել Բելգիայի հավաքականը: Բելգիացիները զգալի հեշտությամբ են ունեցել՝ վարկանիշը նվազեցնելով 54-ով, նահանջելով 6 հորիզոնականով:

Ընտրական մրցաշարում ՀՀ հավաքականի մրցակիցներից ամենաբարձր դիրքը գրավում է Եվրոպայի չեմպիոն Իսպանիայի ընտրանին: Իսպանացիները պահպանել են իրենց տեղը 2-րդ հորիզոնականում: Անփոփոխ է մնացել նաեւ առաջատարի՝ բրազիլացիների դիրքը: Ընդհանրապես առաջին տասնյակում չնչին են փոփոխությունները: Իտալացիները մեկ տեղով բարձրացել են՝ հանգրվանելով 4-րդ հորիզոնականում: Խորվաթիայի հավաքականը 10-րդ տեղից տեղափոխվել է 9-րդ հորիզոնական՝ իր տեղը զիջելով ֆրանսիացիներին:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հավաքականներից ամենաբարձր տեղը զբաղեցնում է Ռուսաստանի ընտրանին, որը 6-րդն է: Հաջորդն ուկրաինացիներն են (28-րդ տեղ): Այնուհետեւ գալիս են Լատվիայի (58-րդ տեղ), Լիտվայի (62-րդ), Բելառուսի (77-րդ), Ուզբեկստանի (85-րդ), Մոլդովայի (88-րդ), Վրաստանի (112-րդ), Էստոնիայի (114-րդ), Ղազախստանի (136-րդ), Ադրբեջանի (139-րդ), Ղրղզստանի (143-րդ), Թուրքմենստանի (147-րդ) եւ Տաջիկստանի (172-րդ) հավաքականները:

Նախորդ ամսվա համեմատ ամենամեծ առաջընթացը նկատվել է Ղրղզստանի հավաքականի մոտ, որը 59-ով ավելացրել է վարկանիշը եւ 17 տեղով բարձրացել է: Իսկ ահա Տաջիկստանի ընտրանին վարկանիշն իջեցրել է 51-ով եւ 17 հորիզոնականով նահանջել է:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ շախմատիստուհիները մեկնարկեցին ոչ-ոքի արդյունքով

Չինաստանի Նինբո քաղաքում երեկ մեկնարկեց շախմատի աշխարհի կանանց թիմային 2-րդ առաջնությունը, որի պարգեւներն էին վիճարկում 9 երկրների 10 հավաքականներ: Մեկնարկային տուրում Հայաստանի հավաքականը ոչ-ոքի (2-2) ավարտեց հանդիպումը հնդիկ շախմատիստուհիների հետ: Բոլոր չորս պարտիաներն էլ արդյունավետ ելք ունեցան: Մեր թիմից հաղթանակներ տոնեցին Լիլիթ Մկրտչյանն ու Նելլի Աղինյանը, որոնք պարտության մատնեցին համապատասխանաբար Տանյա Սաչդեւին ու Գոմես Մարիին: Առաջին խաղատախտակի վրա Էլինա Դանիելյանը պարտվեց Հարիկա Դրոնավալիին, իսկ 3-րդ խաղատախտակի վրա խաղացող Լիլիթ Գալոյանը պարտվեց Եշա Կարավադեին:

Ոչ-ոքի արդյունք գրանցվեց նաեւ Ուկրաինա-Ռուսաստան սկզբունքային մրցավեճում: Ռուսներից Նադեժդա Կոսինցեւան հաղթեց Նատալյա Ժուկովային, իսկ ուկրաինուհիներից Իննա Գապոնենկոն պարտության մատնեց Եկատերինա Կովալեւսկայային: Հաջողություն կնքեցին Աննա Ուշենինան ու Տատյանա Կոսինցեւան, Մարինա Ռոմանկոն ու Նատալյա Զդեբսկան:

Չինաստանի առաջին հավաքականը 3-1 հաշվով հաղթեց իր հայրենակիցներին՝ 2-րդ ընտրանուն: Վրացիները 2,5-1,5 հաշվով առավելության հասան Վիետնամի թիմի նկատմամբ: Նույնպիսի հաշվով Լեհաստանը հաղթեց ԱՄՆ-ին: Վերջինիս կազմում Տաթեւ Աբրահամյանը ոչ-ոքի խաղաց Ջոաննա Մաջդանի հետ:

Առաջին տուրից հետո 2-ական միավորով առաջատարներն են Չինաստանի 1-ին, Լեհաստանի եւ Վրաստանի հավաքականները: Բոլոր պարտիաներում վաստակած միավորներով առաջին տեղում Չինաստանի 1-ին հավաքականն է (3 միավոր):

Հակոբյանը հաղթեց առաջատարին

Մոնրեալի շախմատի մրցաշարի 6-րդ տուրը վերջապես հաջողություն բերեց Վարուժան Հակոբյանին: Նա սպիտակներով պարտության մատնեց առաջատարներից մեկին՝ Արկադի Նայդիչին: Հակոբյանը մրցաշարում իր անդրանիկ հաղթանակը տարավ եւ զգալիորեն բարելավեց ցուցանիշները: Նա 3 միավորով Ալեքսանդր Օնիշչուկի եւ Վինայ Բհատի հետ բաժանում է 6-8-րդ տեղերը:

Նայդիչի անհաջողությունը հնարավորություն տվեց էթիեն Բաֆրոյին 4,5 միավորով միանձնյա գլխավորել աղյուսակը: Ֆրանսիացի շախմատիստը ոչ-ոքի խաղաց Մարկ Բլյուվշտեյնի հետ: Հաջողություն կնքեցին նաեւ Մազն ու Օնիշչուկը, Կովալյովն ու Մոիսեենկոն, Տիվյակովն ու Շուլմանը: Բհատը հաղթեց Ռուսել-Ռուզմոնին: Առաջատարին 4-ական միավորով հետապնդում են Արկադի Նայդիչն ու Անտոն Կովալյովը: 3,5-ական միավոր ունեն Սեբաստիան Մազն ու Մարկ Բլյուվշտեյնը: 7-րդ տուրում Հակոբյանը սեւերով խաղալու է Օնիշչուկի հետ:

Շախմատիստներից հինգը միավոր չեն կորցրել

23 պատանի շախմատիստներ են Հայաստանը ներկայացնում Իտալիայի Ֆերմո քաղաքում մեկնարկած շախմատի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունում, որն անցկացվում է տարիքային 5 խմբով:

Անցկացված 2 տուրից հետո հայ շախմատիստներից 5-ը՝ Վահե Բաղդասարյանը, Ռոբերտ Աղասարյանը, Կարեն Գրիգորյանը, Արամ Պլուզյանը եւ Տիգրան Հարությունյանը, 100 տոկոսանոց արդյունքի են հասել: 1,5-ական միավոր են վաստակել Հայկ Վարդանյանը, Զոհրակ Ադրեսյանը, Մանուել Պետրոսյանը, Մարաս Մեժլումյանը եւ Միքայել Մկրտչյանը:

Եվս երկու հաղթանակ միլանյան ռինգում

Միլանում ընթացող բռնցքամարտի աշխարհի առաջնությունում եւս երկու հայ բռնցքամարտիկներ հաջողությամբ հաղթահարեցին առաջին փուլի արգելքն ու շարունակում են պայքարը մեդալների համար:

Մինչեւ 64 կգ քաշային կարգում Եվրոպայի անցյալ տարվա չեմպիոն Էդուարդ Համբարձումյանը մեծ առավելությամբ (15-2) հաղթեց կոստառիկացի Արայա Ֆրեյզերին: 1/16 եզրափակիչում նրա մրցակիցը կլինի Թուրքիայի ներկայացուցիչ Օնուր Սիոալը: Վերջինս առաջին փուլում 9-4 հաշվով հաղթել է մեքսիկացի Ռամոս Ագաստոնին:

Հաջող էր նաեւ Գառնիկ Հարությունյանի ելույթը: Մինչեւ 54 կգ քաշային բռնցքամարտիկը 18-13 հաշվով պարտության մատնեց շվեյցարացի Սիմանգա Շիբային: Առաջին ռաունդում հայ բռնցքամարտիկի առավելությունը բացահայտ էր, որը հաղթում էր 6-0 հաշվով: Երկրորդում մրցակցին հաջողվեց ինչ-որ կերպ հավասար մենամարտ վարել, սակայն կրկին հաղթանակը մեր բռնցքամարտիկի կողմն էր (7-6): Երրորդում թեեւ շվեյցարացին հաղթեց 2 միավորի տարբերությամբ (7-5), սակայն ընդհանուր հաշվով առավելությունը Հարությունյանի կողմն էր: 4-րդ ռաունդը չփոխեց ուժերի հարաբերակցությունը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

AZG NEW 8.QXD 9/2/2009 10:13 PM Page 1

ԱԶԳ Տամուտյուն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի մախսային ծառայության մասով թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու համար մրցույթ անցկացնելու մասին

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՊԱՐԱՏ

Կրտսեր պաշտոններ / բաց մրցույթ/

1. Անձնակազմի կառավարման բաժնի մախսային տեսուչ 1 միավոր

Նախապատրաստում եւ բաժնի պետին է ներկայացնում ՊԵԿ նախագահի կողմից տրվող հրամանների նախագծերը, վարում է մախսային ծառայողների անձնական գործերը :

2.Հարկ վճարողների սպասարկման եւ հարկման ընթացակարգերի վարչության Միջազգային հարաբերությունների բաժնի մախսային տեսուչ 1 միավոր

Նախապատրաստում է մախսային ոլորտին վերաբերվող միջազգային պայմանագրերի նախագծեր,կազմում համապատասխան գրություններ՝ ներկայացնելով բաժնի պետին:

Նշված թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար պահանջվում է՝

Կրտսեր պաշտոններ

բարձրագույն կրթություն, հայերենին տիրապետող ՀՀ քաղաքացիներ

Դիմող ՀՀ քաղաքացիները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը՝

դիմում մրցութային հանձնաժողովի անունով (ձեւը լրացվում է փաստաթղթերը ներկայացնելիս).

տվյալ պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման տեսանկյունից ներկայացվող պահանջների բավարարումը հավաստող փաստաթղթերի՝ դիպլոմի(ների), վկայականի(ների), աշխատանքային գրքույկի (վերջինիս բացակայության դեպքում անհրաժեշտ է ներկայացնել տեղեկանք համապատասխան մարմնից) բնօրինակներն եւ պատճենները՝ մասնագիտական վերապատրաստման վկայականներ եւ հավաստագրեր

արական սեռի անձիք՝ նաեւ զինգրքույկ կամ դրան փոխարինող փաստաթուղթ

երկու գունավոր լուսանկար՝ 3X4 սմ չափսի:

հայտարարություն այն մասին, որ ապագա աշխատանքը կատարված չէ մեռձավոր ազգականների /ծնող,ամուսին,եղբայր,քույր,զավակ, ամուսնու ծնող,եղբայր,քույր,զավակ/ մախսային ծառայողի նկատմամբ անմիջական ենթակայության կամ վերահսկողության հետ(ձեւը լրացվում է փաստաթղթերը ներկայացնելիս).

Մրցույթին մասնակցելու համար փաստաթղթերը ներկայացնել անձամբ՝ անձնագրով կամ անձը հաստատող փաստաթղթով:

Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր ժամը 10:00-ից մինչեւ 13:00-ը, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է՝ 17.09.2009թ. ժամը 13:00:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացող ՀՀ քաղաքացիները լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար կարող են դիմել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ մրցութային հանձնաժողով /Երեւան, Խորենացի 3, հեռ. 594-314 /:

Մրցույթը կանցկացվի 05.10.2009թ. ժամը 11:00, ԱՏՄ շենքում՝ f.Երեւան, Իսակովի 10:

Մրցույթի անցկացման վայրի, օրվա եւ ժամի հնարավոր փոփոխությունների մասին լրացուցիչ կիրառարակվի մամուլում ՝ մրցույթից առնվազն երկու շաբաթ առաջ:

Մրցույթի հարցաշարը կտեղադրվի Մախսային ծառայության `www. customs.am կայք էջում

Ծանոթություն

Մախսային ծառայության պաշտոնի չեն կարող նշանակվել այն անձիք, ովքեր

1/ դասական կարգով ճանաչվել են անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ.

2/ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով զրկված են որոշակի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունքից.

3/ տառապում են այնպիսի հիվանդությամբ, որը մախսային ծառայության պաշտոնի նշանակվելու դեպքում կարող է խոչընդոտել ծառայողական պարտականությունների կատարմանը եւ լիազորությունների իրականացմանը:

Այդ հիվանդությունների ցանկը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը

4/ դատապարտվել են հանցագործության համար, եւ դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ:

/ «Մախսային ծառայության մասին» ՀՀ Օրենքի 9-րդ հոդված/

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարաններ եւ պատմական միջավայրի պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) «ՊՄԱԹ ՊՄԳ ԳՀԱՇՁԲ-09/03» ծածկագրով հայտարարում է գնանշման հարցում՝ **«Մեծամոր» պատմահնագիտական արգելոց-թանգարանի համար շերտավարագույրների ձեռքբերման եւ տեղադրման աշխատանքներն իրականացնելու համար:** Հրավեր սանձալու համար անհրաժեշտ է 500 (հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայէկոնոմբանկ»-ի «Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների եւ պատմական միջավայրի պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի N 163008140325 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ f. Երեւան, Թախիրովի 15, հեռ.՝ 58 74 25, Վ. Իսահակյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 12-ը:

PUBLIC AFFAIRS SECTON
U.S. EMBASSY YEREVAN

Issuance Date: September 2, 2009
Closing Date: September 18, 2009
Closing Time: 4:00 PM

Subject: Request for Applications (RFA)
Libraries as Centers of Civil Society Grants Program

The Public Affairs Section of the U.S. Embassy in Yerevan is seeking applications for a Grant Agreement from a non-profit organization for funding a program to help Armenian libraries to become centers of civil society in their communities. The Grantee will be responsible for ensuring achievement of the program objective in an as yet to be determined number of Armenian libraries.

Subject to the availability of funds, the Public Affairs Section intends to provide approximately $100,000.00 in total funding to be allocated over a one-year period. This award is limited only to local Armenian registered NGOs who have proven capability to carry out activities in the area of community development and who have financial systems in place that conform to U.S. government requirements. The Public Affairs Section reserves the right to fund any or none of the applications submitted.

To obtain the full RFA package please contact Nerses Hayrapetyan, IRC Director, tel.: 374-1 494-411, fax: 374-1 464-735 or via e-mail hyrapetyannv@state.gov

Applications shall be submitted only in English and put in envelopes with the name and address of the applicant to Nerses Hayrapetyan, IRC Director, U.S. Embassy Yerevan, 1 American Avenue, Yerevan 0082, Armenia.

Հայտարարություն

Սույն թվականի սեպտեմբերի 8-ին, ժամը 11:00-ին **ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, «ՍԱՍԿԵԼ ԵՎ ԱԴՐԻԱՆ» ՍՊԸ, Ծովագյուղ համայնքը** կազմակերպում են հասարակական լսումներ Սեւանա լճի ափամերձ տարածքում նախատեսվող հանգստի գոտու կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ: Նախագծային փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ Ք.Երեւան Կոմիտաս 29 հասցեում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության ավտաշինարարական ֆինանսատնտեսական վարչության գլխավոր աուդիտորի պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Բյուջետային հաշվառումների գլխավոր կարգադրչների (այսուհետեւ՝ ԲԳԿ) կողմից իրականացվող ֆինանսահաշվապահական գործառույթների օրենսդրության պահանջներին համապատասխանության գնահատումը, ԲԳԿ-ի եւ դատախազության ենթակայությամբ գործող պետական հիմնարկների եւ ՊՈԱԿ-ների եկամուտների եւ ծախսերի հաշվառման ու սկզբնական գրանցումների ճշտության գնահատումը, ԲԳԿ-ի կողմից ծախսերի ճշտեմամ ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքների եւ ճշտեմամ հնարավորությունների օգտագործման գնահատումը, աշխատակազմի եւ դատախազության ենթակայությամբ գործող պետական հիմնարկներում ու պետական ոչ առեւտրային կազմակերպություններում ներքին աուդիտի անցկացման աշխատանքային ծրագրերի նախապատրաստումը, ինչպես նաեւ օրենով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ ժարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) ճնշտեպահություն (էկոնոմիկա), կառավարում (մենեջմենթ) կամ ֆինանսներ, հաշվապահական հաշվառում մասնագիտությունների գծով բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության առաջատար պաշտոնների առնվազն 2-րդ ենթախմբում առնվազն 2 տարվա սաժ կամ առնվազն 3 տարվա դատախազական ծառայության սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 2-րդ դասի առաջատար ծառայողի դասային աստիճան կամ գիտական աստիճան կամ 4 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 2 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին», «Գնումների մասին», «Հաշվապահական հաշվառման մասին», «Գանձապետական համակարգի մասին», «Պետական կառավարչական հիմնարկների մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի «ՀՀ պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաեւ վերջիններիս ենթակա հիմնարկներում ներքին աուդիտի անցկացման կարգը հաստատելու մասին» N934-Ն հրամանի եւ իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 1-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության ֆինանսատնտեսական վարչության գլխավոր աուդիտորի պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Բյուջետային հաշվառումների գլխավոր կարգադրչների (այսուհետեւ՝ ԲԳԿ) կողմից իրականացվող ֆինանսահաշվապահական գործառույթների օրենսդրության պահանջներին համապատասխանության գնահատումը, ԲԳԿ-ի եւ դատախազության ենթակայությամբ գործող պետական հիմնարկների եւ ՊՈԱԿ-ների եկամուտների եւ ծախսերի հաշվառման ու սկզբնական գրանցումների ճշտության գնահատումը, ԲԳԿ-ի կողմից ծախսերի ճշտեմամ ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքների եւ ճշտեմամ հնարավորությունների օգտագործման գնահատումը, աշխատակազմի եւ դատախազության ենթակայությամբ գործող պետական հիմնարկներում ու պետական ոչ առեւտրային կազմակերպություններում ներքին աուդիտի անցկացման աշխատանքային ծրագրերի նախապատրաստումը, ինչպես նաեւ օրենով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ ժարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) ճնշտեպահություն (էկոնոմիկա), կառավարում (մենեջմենթ) կամ ֆինանսներ, հաշվապահական հաշվառում մասնագիտությունների գծով բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության առաջատար պաշտոնների առնվազն 2-րդ ենթախմբում առնվազն 2 տարվա սաժ կամ առնվազն 3 տարվա դատախազական ծառայության սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 2-րդ դասի առաջատար ծառայողի դասային աստիճան կամ գիտական աստիճան կամ 4 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 2 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին», «Գնումների մասին», «Հաշվապահական հաշվառման մասին», «Գանձապետական համակարգի մասին», «Պետական կառավարչական հիմնարկների մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի «ՀՀ պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ինչպես նաեւ վերջիններիս ենթակա հիմնարկներում ներքին աուդիտի անցկացման կարգը հաստատելու մասին» N934-Ն հրամանի եւ իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 1-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի եւ Արագածոտնի մարզի դատախազությունների տարածային բաժինների գլխավոր մասնագետի 2 թափուր պաշտոնների զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Բաժնի աշխատանքների վերաբերյալ նախապատրաստած ցուցումների ու այլ փաստաթղթերի վերաբերյալ մեթոդական պարզաբանումների եւ ուղեցույցների մշակումը, դրանց վերաբերյալ եզրակացություններ տալը, անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ նախապատրաստելը, փաստաթղթերի մշակման աշխատանքներին մասնակցելը, փաստաթղթաշրջանառության վարման աշխատանքները, առաջարկություններ, տեղեկանքներ, զեկուցագրեր եւ այլ գրություններ նախապատրաստելը, փաստաթղթերի պահպանման եւ դրանց արխիվացման աշխատանքների առպահովումը, ինչպես նաեւ օրենքով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) բարձրագույն իրավաբանական կամ այլ մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության պաշտոնների 2 տարվա սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 1-ին դասի կրտսեր ծառայողի դասային աստիճան կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 1 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության կենցաղային մարմնի տարածային վարչության գլխավոր մասնագետի թափուր պաշտոնների զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Վարչության աշխատանքների վերաբերյալ զինվորական դատախազի նախապատրաստած հրամաններ, ցուցումներն ու այլ փաստաթղթերի վերաբերյալ մեթոդական պարզաբանումներ եւ ուղեցույցների մշակումը, դրանց վերաբերյալ եզրակացություններ տալը, անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ նախապատրաստելը, փաստաթղթաշրջանառության վարման աշխատանքները, ինչպես նաեւ օրենով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) բարձրագույն իրավաբանական կամ այլ մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության պաշտոնների 2 տարվա սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 1-ին դասի կրտսեր ծառայողի դասային աստիճան կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 1 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության զինվորական դատախազության տարածային բաժնի առաջատար մասնագետի թափուր պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Վարչության աշխատանքների վերաբերյալ զինվորական դատախազի նախապատրաստած հրամաններ, ցուցումներն ու այլ փաստաթղթերի վերաբերյալ մեթոդական պարզաբանումներ եւ ուղեցույցների մշակումը, դրանց վերաբերյալ եզրակացություններ տալը, անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ նախապատրաստելը, փաստաթղթաշրջանառության վարման աշխատանքները, ինչպես նաեւ օրենով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) բարձրագույն իրավաբանական կամ այլ մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության պաշտոնների 2 տարվա սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 1-ին դասի կրտսեր ծառայողի դասային աստիճան կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 1 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության Գորիսի, թիվ 1, թիվ 3 կայազորների զինվորական դատախազությունների տարածային բաժինների առաջատար մասնագետների 3 թափուր պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ, առաջարկություններ, տեղեկանքներ, զեկուցագրեր եւ այլ գրություններ նախապատրաստելը, աշխատանքի ծրագիր համապատասխան բաժնի եւ կայազորի զինվորական դատախազության գործունեության հետ կապված աշխատանքների, համակարգչային մուտքագրման եւ եվրագրման աշխատանքների իրականացումը, դատախազությունում սացվող փաստաթղթերի գրանցումը եւ հանձնումը հասցեատերերին, դատախազության փաստաթղթաշրջանառության աշխատանքների, փաստաթղթերի պահպանման եւ դրանց արխիվացման աշխատանքների իրականացումը, ինչպես նաեւ օրենքով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) միջին մասնագիտական կրթություն, բ) իր լիազորությունների հետ կապված իրավական ակտերի նվազագույն իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, գ) նվազագույն գիտելիքներ իր սպասարկման բնագավառի մասին, դ) համակարգչով աշխատելու ունակություն, ե) գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում / հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության Եղեգնաձորի կայազորի զինվորական դատախազության տարածային բաժնի ոստի թափուր պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Բաժնի աշխատանքների ղեկավարումը, աշխատանքի ծրագիր համապատասխան աշխատակազմի եւ կայազորի զինվորական դատախազության գործունեության հետ կապված աշխատանքների իրականացումը, անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ նախապատրաստելը, դատախազությունում սացվող փաստաթղթերի գրանցման եւ հասցեատերերին հանձնման աշխատանքների, փաստաթղթերի շրջանառության միասնական շարժի կազմակերպումը, փաստաթղթերի պահպանման եւ դրանց արխիվացման աշխատանքների կազմակերպումը, ինչպես նաեւ օրենքով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) բարձրագույն իրավաբանական կամ այլ մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, բ) դատախազական (պետական) ծառայության պաշտոնների 2 տարվա սաժ եւ դատախազական ծառայության առնվազն 1-ին դասի կրտսեր ծառայողի դասային աստիճան կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային սաժ կամ վերջին 3 տարվա ընթացում հաղթական կամ հայեցողական կամ հաղթաքանչական պաշտոններում առնվազն 1 տարվա աշխատանքային սաժ, գ) իր լիազորություններ հետ կապված իրավական այլ ակտերի անհրաժեշտ իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, դ) անհրաժեշտ գիտելիքներ եւ տեղեկություն իր սպասարկման բնագավառի մասին, ե) համակարգչով եւ ժամանակակից այլ տեխնիկական միջոցներով աշխատելու ունակություն, գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում / հեռախոս 511-627, 511-538/:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության դատախազության Շիրակի մարզի դատախազության տարածային բաժնի առաջատար մասնագետի թափուր պաշտոնի զբաղեցման համար անցկացվող բաց մրցույթի /Հայաստանի Հանրապետության դատախազության աշխատակազմ/

Պաշտոնի անձնագրով սահմանված հիմնական գործառույթների համառոտ նկարագիրը.

Բաժնի առջեւ դրված գործառույթներից եւ խնդիրներից բխող իրավական ակտերի ու այլ փաստաթղթերի պահպանության եւ արխիվացման աշխատանքները, անհրաժեշտ նյութեր եւ տեղեկություններ նախապատրաստելը, փաստաթղթաշրջանառության վարման աշխատանքները, առաջարկություններ, տեղեկանքներ, զեկուցագրեր եւ այլ գրություններ նախապատրաստելը, համակարգչային մուտքագրման եւ եվրագրման աշխատանքների իրականացումը, ինչպես նաեւ օրենքով, իրավական այլ ակտերով նախատեսված իր լիազորություններից բխող այլ գործառույթներ իրականացնելը եւ այդ ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ (սահմանափակումներ) կրելը:

Պաշտոնը զբաղեցնելու համար մասնագիտական գիտելիքների եւ աշխատանքային ունակությունների տիրապետման վերաբերյալ ներկայացվող պահանջները.

ա) միջին մասնագիտական կրթություն, բ) իր լիազորությունների հետ կապված իրավական ակտերի նվազագույն իմացություն, ինչպես նաեւ տրամաբանելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու ունակություն, գ) նվազագույն գիտելիքներ իր սպասարկման բնագավառի մասին, դ) համակարգչով աշխատելու ունակություն, ե) գրական հայերենի պատշաճ իմացություն:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է «18» սեպտեմբերի 2009թ. :

Մրցույթն անցկացվելու է 2009թ. հոկտեմբերի 2-ին ժամը «1100»-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում /f.Երեւան, Վ.Սարգսյան 5/ : Մրցույթի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում / հեռախոս 511-627, 511-538/:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունեութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 2.09.2009, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Նոյյան Տաղան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28: